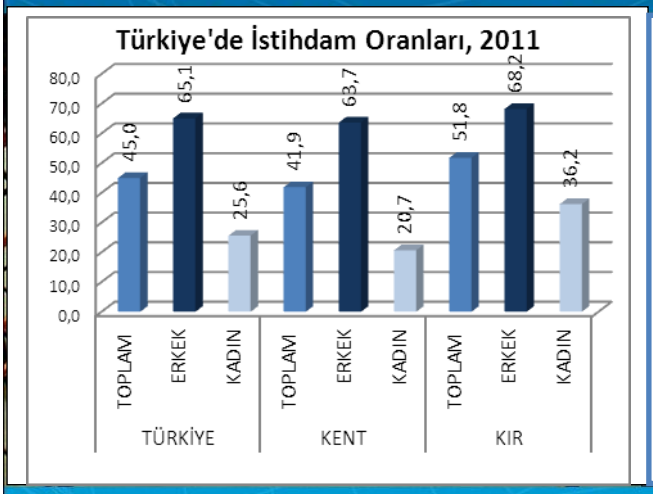

2012

ARTVİN

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ARTVİN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2012)

Sevil BAYRAK Şef

Saha Ekibi

Elif KANTAR	İş ve Meslek Danışmanı
Sevda SÖNMEZ	İş ve Meslek Danışmanı
Günhan ŞENTÜRK	İş ve Meslek Danışmanı
Mehmet Akif ÖZKALE	İş ve Meslek Danışmanı
Kemal AYDEMİR	İş ve Meslek Danışmanı
Hüseyin Can GENÇ	İş ve Meslek Danışmanı
Nurgül BAŞ	İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Dünyamızın en önemli sorunlarından biri hiç şüphesiz işsizlik sorunudur. Bu sorun kuşkusuz sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek gerekliliği bulunmaktadır. Bu bakımdan ülkemizde son on yılda büyük yatırımlar yapılarak, istihdamda ciddi artışlar gözlenmiştir. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir.

İşsizlik konusu aslında bilimsel olarak analiz edilmesi, masaya yatırılması ve çözüm önerileri ortaya sunulması gereken bir konudur. Türkiye, 80 yılı aşkın süredir tarım toplumundan sanayi toplumuna geçişi yaşamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu yıllardaki nüfusun % 75'i köylerde yaşarken, bugün bu rakam tam tersine dönerek nüfusun % 25'i köylerde yaşar hale gelmiştir. Yapısal değişim eş zamanlı olarak kentleşmeyi desteklerken buna bağlı olarak imalat ve hizmet sektörleri de kent merkezli olarak ortaya çıkmaktadır. Üretkenliği sınırlı rekabete kapalı bir işgücü piyasasından küresel rekabete ayak uydurmaya çalışan işletmelerin beklentilerine uygun işgücünün yetiştirilmesi çok büyük önem arz etmektedir.

Çalışma ve İş Kurumu tarafından uygulanan İşgücü Piyasası Anket Çalışması, işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan meslekler ile bu mesleklerde aranan becerileri belirlemek, kısa veya orta vadede istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekleri tespit etmek amacıyla uygulanmış bir çalışmadır. Diğer bir amaç ise, İş gücü piyasasında meydana gelen değişim ve gelişmeleri izlemek, bu değişim ve gelişmelerin işgücü piyasası üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak ve alınması gerekli önlemlerin belirlenmesidir.

"Artvin İşgücü Piyasası Analiz Çalışması"nda emeği geçen Artvin Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Personeline; bu başarılı çalışmalarının yanı sıra, ilimizde yeni istihdam alanlarının yaratılması ve işsizlikle mücadelede kapsamında gerçekleştirdikleri çalışmalardan dolayı teşekkür eder, başarılı çalışmalarının devamını dilerim.

Necmettin KALKAN
Artvin Valisi

ÖNSÖZ

Bilindiği üzere işgücü piyasası verilerini, yerel ve ulusal bazda derlemek, analiz etmek, yorumlamak ve yayımlamak, işgücü arz ve talebinin belirlenmesine yönelik işgücü ihtiyaç analizlerini yapmak veya yaptırmak Kurumumuzun asli görevleri arasındadır.

2012 yılının Eylül-Ekim aylarında, 10 ve üzeri işçi çalıştıran toplam 245 işyeri ziyaret edilerek işgücü piyasası talep araştırması işyeri formundan elde ettiğimiz bu çalışmanın ana hedefi ilimizdeki işgücü piyasasını hem arz hem talep yönünden incelemek, piyasadaki temel eğilimleri belirlemek ve bulgular doğrultusunda karar alıcılara politika belirleme konusunda bir temel oluşturmaktır. Bu rapor Artvin ilinin işgücü piyasasını ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Yayında Artvin ilinin arz boyutu eldeki mevcut veriler, talep boyutu ise İşgücü Talep Araştırması sonuçları kullanılarak analiz edilmiştir.

Ülke ekonomisinde üretim faktörleri arasında önemli bir yere sahip olan 'işgücü' doğrudan insan unsurunu içermektedir. İşyeri yetkililerinin doldurduğu anket çalışmasında işgücünün yerel fotoğrafı çekilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmayla, Artvin'in istihdam durumu, işverenin talep ettiği işgücü profili, işgücünün mesleki eğitim ihtiyaçları, temininde güçlük çekilen meslekler, gelecek kısa dönemde işgücünün eğilimleri ölçülerek, işgücünün yapısı ortaya konacaktır. 81 ili kapsayan bu anket çalışması sonucunda elde edilen bilgilerle işgücü piyasasındaki sorunların çözümüne yönelik politikalar geliştirilecektir. Yerelde de ilimizin ekonomisinin ihtiyaç duyduğu meslekler belirlenecek ve 2013 yılında düzenlenecek eğitim ve kurslarının, hangi meslek dallarında açılacağı tespit edilecektir

Çalışma ve İş Kurumu olarak son yıllarda işsizlikle mücadelede planlı ve programlı çalışmalar başlattık. Bu çalışmalar, yeni teşvik sistemi, toplum yararına çalışma, mesleki eğitim, işbaşı eğitimi, iş ve meslek danışmanları gibi enstrümanları işsizlikle mücadelede kararlı bir şekilde uyguladık bundan sonra da işsizlik oranlarını hedeflediğimiz seviyelere düşürmek için uygulamaya devam edilecektir.

Bu rapora en büyük destek değerli zamanlarını ayırarak anketimizi cevaplayan işverenlerimizden gelmiştir. Anketimizi cevaplayarak destek veren tüm işverenlerimize teşekkür eder bu yayının İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu, işverenler ve araştırmacıların çalışmalarında faydalı olmasını temenni ederim.

Aslan ATAN
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
TABLOLAR LİSTESİ iii
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ 7

GİRİŞ 10

BİRİNCİ BÖLÜM 12
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 12
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 12
EKONOMİK VERİLER 12
NÜFUS GÖSTERGELERİ 15
EĞİTİM GÖSTERGELERİ 18
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 19
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 28

İKİNCİ BÖLÜM 37
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 37
AMAÇ VE YÖNTEM 37
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 39
AÇIK İŞLER 43
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 48
2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR 50
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 51
SONUÇ 54
KAYNAKÇA 57
EKLER 58
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 58
Ek 2- Araştırma Yöntemi 62
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 625
EK 4- Ek tablolar 70

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kişi Başına Gayrisafi Katma Değer (GSKD).2004-2008.....13
Tablo 2 Ana Sektörlere göre GSKD yıllık ve 2004-2008 artış hızları(%).....13
Tablo 3: Kamu yatırımlarında ilin yeri-Türkiye Geneli ve Artvin (2011).....14
Tablo 4 :Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri 2011-2012 14
Tablo 5: Artvin İli Yaş Gruplarına Göre Nüfus, 2011.....15
Tablo 6: Yıllara Göre Artvin'de Nüfus, Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı.....17
Tablo 7: İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları.....18
Tablo 8: Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Artvin, Türkiye, 2010-2012.....19
Tablo 9 : TR90 Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam ve İşsizlik Oranları (%), 2011.....20
Tablo 10: Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Sivil Nüfus ve İşgücü, Türkiye ve TR90, 2011.....20
Tablo 11. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam,TR90, bin kişi, 2011.....23
Tablo 12.Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı,TR90, %, 2011.....23
Tablo 13: İşteki Duruma Göre İstihdam, TR90, bin kişi, 2011.....24
Tablo 14: Daha Önce Çalışılan Faaliyete Göre İşsizlerin Eğitim Durumu,TR90, bin kişi, 2011.....28
Tablo 15: İş arama sürelerine göre ilk kez iş arayanlar, TR90, bin kişi, 2011.....29
Tablo 16: Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TR90, bin kişi, 2011.....30
Tablo 17:Genç ve Yetişkin işgücü durumu.....30
Tablo 18: İşgücü Dışında Bulunma Nedeni ve oranı, TR90, bin kişi, 2011.....31
Tablo 19: Kayıtlı İşsizlerin Yaş Grupları ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012.....32
Tablo 20: Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012.....33
Tablo 21:Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012.....33
Tablo 22: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012 34
Tablo 23:Açık İşlerin Dağılımı, 2012.....34
Tablo 24: İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı, 2012.....35
Tablo 25: Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012.....35
Tablo 26: Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2012.....35
Tablo 27:Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2011.....36
Tablo 28: Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı,2012.....36
Tablo 29: İşkur İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012).....38
Tablo 30: En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı, %.....42
Tablo 31:Artvin En fazla Açık İş Belirtilen İlk On Mesleğin Toplam Açık İş İçindeki Oranı ,%.....47
Tablo 32: Temininde güçlük çekilen meslekler,2012.....50
Tablo 33: Artvin Kısa ve orta vadede net istihdam artışının sektörlere göre dağılım,%,2012.....52
Tablo 34: Artvin 2012 Yılı Aralık Ayı ve 2013 Yılı Haziran Ayı İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranı (%) 52
Tablo35: En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 meslek.....53
Tablo36: En Fazla istihdam Azalışı Beklenen 20 meslek.....53

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1: Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane 2004-2008……12
Grafik 2:Çalışma yaşı ve Cinsiyete göre Nüfus,Artvin,2011……16
Grafik 3:Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus,Artvin,2011 ……16
Grafik 4: İlçeler Şehir-Köy Nüfus Yüzde Oranı,Artvin,2011……17
Grafik 5: Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı, Artvin, 2011……18
Grafik 6: İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, Türkiye,TR90, 2011……19
Grafik 7:Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), TR90 bölgesi, 2011……21
Grafik 8: Cinsiyete Göre İstihdam Oranı,TR90,%,2011……21
Grafik 9: Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR90,%,2011……22
Grafik 10: İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım Ve Tarım Dışı Dağılımı,TR83,%,2011……22
Grafik 11:. Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TR90,%,2011……23
Grafik 12:İşteki Duruma Göre İstihdam, TR90, %,2011……24
Grafik 13: Türkiye ve TR90Tarım ve Tarım dışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2011……25
Grafik 14: Türkiye ve TR90 sektörel kayıt dışı çalışma oranı,%,2011……25
Grafik 15:Tarım ve tarım dışı sektörlerde cinsiyete göre kayıt dışı istihdam oranı, TR90,%,2011……26
Grafik16: Eğitim Durumuna Kayıtdışılık, TR90,%,2011……26
Grafik 17: İşteki Duruma Göre Kayıtdışılık Oranı,TR90,%,2011……27
Grafik 18: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,TR90,%,2011……27
Grafik 19: Cinsiyete göre İşsizlik Oranı,TR90,%,2011……28
Grafik 20: Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı,TR90,%,2011……28
Grafik 21: İlk Kez İş Arayanların İş Arama Sürelerine Göre Dağılımı,TR83,%,2011……29
Grafik 22: Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma oranı,TR90,%,2011……31
Grafik 23: Kayıtlı İşsizler İçinde Öğrenim Durumuna Göre Kadın Payı, %,2012……33
Grafik 24: Artvin ili İşyerlerinin sektörel ağılımı,%,2012……40
Grafik 25: Türkiye geneli işyerlerinin sektörel dağılımı,%,2012……40
Grafik 26: Artvin ili Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012……41
Grafik 27:Türkiye Geneli Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012……41
Grafik 28: Artvin ili 50+ Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012……42
Grafik 29: Ana meslek gruplarına göre cinsiyet oranları,%,Artvin,Türkiye,2012……42
Grafik 30: Artvin ili Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%,2012……44
Grafik 31: Artvin ili Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2012……44
Grafik 32: Artvin ili Ana meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%,2012……45
Grafik 33: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları,%,2012……46
Grafik 34:Artvin ili Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyi,%,2012……47
Grafik 35: Artvin Açık İşler için istenen beceri düzeyi,%,2012……47
Grafik 36: Artvin ili Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%,2012……48
Grafik 37:Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı, Türkiye, %,2012……48
Grafik 38: Meslek gruplarına göre Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı, Artvin,Türkiye, %,2012……49
Grafik 39: Artvin Sektörlere Göre NİDO,%,2012……50

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2011 yılı ADNKS sonuçlarına göre Artvin ilinin %66,9'u çalışma yaşındadır(15-64). Artvin ilinde nüfusun yerleşim yerlerinin dağılımı Türkiye ortalamasından farklıdır. Artvin'de Türkiye ortalamasına göre daha fazla kişi kırsalda yaşamaktadır. Artvin ili göç oranlarına bakıldığında 2011 yılından önce Artvin'in göç veren bir il olduğunu söylemek mümkündür. Ancak 2012 yılında ilin nüfusu artış göstermiştir.

Artvin ilinde çalışma yaşı nüfusa ilişkin eğitim istatistiklerine bakıldığında, en çarpıcı nokta bu grup nüfusun büyük bölümünün (%63,2) lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır. Çalışma yaşı nüfusun en büyük oranda (%28,7) ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Bunu lise veya dengi okul mezunları (%24) ile ilköğretim ve ortaokul veya dengi okul mezunları (%23,4) ile izlemektedir. Artvin ilinde çalışma yaşı nüfusun toplam %5,9'u okuma yazma bilmeyen, %5,2'si ise okuma yazma bilmesine rağmen bir okul bitirmemiş olan nüfustan oluşmaktadır. Yüksekokul/üniversite ve yüksek lisans/diploma sahibi çalışma yaşı nüfus ise toplam içerisinde sadece %9,2'lik bir orana sahiptir. Artvin ilinde lise ve dengi okullardan başlayarak yüksekokul/üniversite mezunu olanların oranı Türkiye ortalamasının(%10,82) altında kalmaktadır. Yani Artvin ilindeki çalışma yaşı nüfusu Türkiye genelindeki çalışma yaşı nüfusundan daha düşük eğitimlidir.

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında TR90 bölgesinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının düşüklüğüdür. Bölgede işsizlik oranı 2011 yılı itibariyle % 6,4'dür. İşgücüne katılım oranı % 57,4'dür. İstihdam oranı % 53,7 ile % 45 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bunun en önemli nedeni tarım sektöründeki istihdamdır.

TR90 bölgesinde işgücüne katılım oranları cinsiyete göre incelendiğinde, kadınların işgücüne katılım oranı %44 iken, bu oran erkekler için %71,4'dür. Bu bölgede kadınların işgücüne katılımı 2011 yılında Türkiye'de %28,8 olan kadınların işgücüne katılım oranından yüksek seviyede bulunmasına rağmen, yine de erkeklerle kadınlar arasında işgücüne katılım anlamında ciddi bir eşitsizliğe işaret etmektedir.

TR90 bölgesinin yıllara göre gelişme hızına bakıldığında 2004-2008 yılları arasında bölgenin %82'lik bir gelişme hızı gösterdiği görülmektedir. Bu oran, %72,7 olan Türkiye ortalamasından 9,3 daha fazladır. Artvin ilini yer aldığı TR90 bölgesi ana sektörlere göre Gayri Safi Katma Değer (GSKD) açısından bakıldığında sektör sıralaması açısından Türkiye'nin genel resmini yansıtsa da artış hızı açısından Türkiye'deki en büyük artış görülen Hizmetler sektörüyle aynı sektördedir.

Artvin ili 2010 yılı yatırım teşviklerinde Sabit yatırımlara göre 70.sırada, istihdama göre 78. sırada yer almaktadır.

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2011 yılında Artvin ili toplam 664,209 bin TL ile Türkiye genelinde 5. sırada bulunmaktadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen toplam kamu yatırımlarının %1,82'sine denk gelmektedir. En yüksek kamu yatırımı "Enerji" alanında gerçekleşmiştir, bunu konut alanı izlemektedir. 2012 yılı Kamu yatırımlarında 879.704 bin TL ile Artvin 3.ncü sırada yer almaktadır. Yine en yüksek kamu yatırımı "Enerji" alanında gerçekleşmiştir.

Artvin'de 2012 yılı sonunda İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 10.188 kişidir. Kayıtlı işsizlerin % 51,6'sı erkek, % 48,4'ü kadındır. Türkiye'de kayıtlı işsizlerin % 60,4'ü erkek, % 39,6'sı kadındır. Artvin'de kayıtlı işsizlerin cinsiyet dağılımları Türkiye dağılımına göre farklıdır. İlde kadın ve erkek arasında neredeyse eşit bir dağılım söz konusudur.

İlde en yüksek kayıtlı işsiz Türkiye'deki gibi 25-29 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin % 21,2'si bu yaş grubundadır. 25-29 yaş grubunu %18,5 ile 20-24 yaş grubu ve aynı oranla 30-34 yaş grubu takip etmektedir.

İlin eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşük olmasına rağmen, kayıtlı işsizlerin dağılımında lise mezunlarının payı Türkiye ortalamasından yüksektir. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsiz içindeki payı % 52,8 ile % 49,3 olan Türkiye toplamının üstünde iken, lise mezunlarının payı % 31,7 ile % 30 olan Türkiye toplamından yüksektir. Yüksekokul mezunlarının payı Türkiye toplamından düşüktür.

İlde toplam işsizlerin içinde kadının payı Türkiye ortalamasından 8,8 puan daha yüksektir. Artvin'de lise mezunları kayıtlı işsizler içinde % 46,9 olan kadın işsiz oranı, Türkiye'de % 41,3'dür. Yüksekokul mezunlarında Artvin ve Türkiye'de kadın kayıtlı işsiz oranı hemen hemen aynıdır.

İşsizlik ödeneği başvurularının büyük çoğunluğunu Türkiye toplamında olduğu gibi erkekler oluşturmaktadır. İşsizlik ödeneği başvurularının % 86,9 'unu erkekler oluştururken, bu oran Türkiye için

%30,1'dir. Artvin'de en yüksek işsizlik ödeneği başvurusu 30-34 yaş grubu erkeklerdedir. Bunu 25-29 yaş grubu erkekler takip etmektedir. İşsizlik ödeneği başvuruları erkeklerde yaş gruplarına göre Türkiye ile aynı özellik göstermektedir.

İşsizlik ödeneği başvurularında hem Türkiye'de hem de Artvin'de en fazla başvuru ilköğretim seviyesindedir.

10.188 kayıtlı işsize karşın ilde 4.638 açık iş mevcuttur. Açık işlerin %50,3'ü kamu sektörüne %49,7'si özel sektöre aittir.

İlde 2012 yılı itibariyle 3.916 kişi işe yerleştirilmiştir. İlde işe yerleştirme oranı[1] %84,4'dür ve %56,1 olan Türkiye işe yerleştirme oranının çok üzerindedir.

Her iki cinsiyette de en fazla işe yerleştirme 25-29 yaş grubundadır. İşe yerleştirilen her 5 kişiden biri bu yaş grubundadır.

Kayıtlı işsizlerin %48,4'ü kadın işsiz iken, işe yerleştirilenlerin %28,5'i kadındır. İlde kadınların işe yerleştirme oranı Türkiye ortalamasından düşüktür. Türkiye toplamında toplam işe yerleştirilenlerin % 29,8'i kadındır.

İşe yerleştirilenlerin % 59,1'i ilköğretim mezunudur. Bu oran % 57,2 olan Türkiye toplamının üzerindedir. İşe yerleştirilen erkeklerin % 44,5'i, kadınların % 14,6'sı ilköğretim mezunudur.

2012 yıl sonuna kadar İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 338'dir. Açılan kursların %54,4'ü İşbaşı eğitim programlarıdır. Bu oran Türkiye oranından (%29,3) oldukça yüksektir.

Kursiyer oranlarına baktığımızda Artvin'de TYÇP'ye katılan kursiyer sayısı toplam kursiyerin % 73,1'ini oluşturmaktadır. Bu oranı İşgücü Yetiştirme Kursları (genel) %11,5'le takip etmektedir. Üçüncü sırada işbaşı eğitim programları kursiyerleri %5,1 oranla ve dördüncü olarak da istihdam garantili kurslara katılan %5 oranla takip etmektedir.

Kursa katılanların %40,6'sı kadındır. Bu oran Türkiye toplamıyla hemen hemen aynıdır. (%40,2)

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 30,2'si ticaret sektöründedir. Bu sektörü arazinin engebeli olmasına karşın baraj ve hes projeleri sayesinde % 20 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Bunu; sınır kapısının mevcut olması ve coğrafi konum, liman işletmesinin faaliyetleri sayesinde ulaştırma ve depolama sektörü % 13,9 ile takip etmektedir. Dördüncü sırada % 12,2 pay ile imalat faaliyetleri yer almaktadır. Artvin'deki işyerleri Türkiye toplam işyerlerinin %0,2'sini oluşturmaktadır.

Çalışanların % 62'si inşaat, imalat, toptan ve perakende ticaret sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör Türkiye'de olduğunun aksine inşaat sektörüdür. İnşaat sektörü % 26,55'lik oranla ilk sırada yer almıştır. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 24'ü iken, bu oran ilde % 18,3'de kalmıştır. Toptan ve perakende ticaret sektörü ise Türkiye sıralamasıyla aynı olarak, %18,01 ile üçüncü sırada yer almıştır. Çalışanların sektör dağılımı Türkiye dağılımından farklı olmuştur.

Artvin'de ve Türkiye genelinde çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı ilde % 13,8'dir. Türkiye toplamında kadın çalışanların payı ise % 25,2'dir.

Artvin'de ilk sırada nitelik gerektirmeyen meslekler ana meslek grubunda çalışanlar yer alırken, bu Türkiye'de de aynıdır. İlde ikinci sırada Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer alırken, Türkiye'de bu sıralamada profesyonel meslek grupları ve büro hizmetlerinde çalışanlar aynı oranla yer almaktadır.

Meslek bazında yapılan inceleme ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını göstermektedir. En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların % 42'sini oluşturmaktadır. İlk sırada Beden İşçisi(genel) yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile beden işçisi(genel), beden işçisi(temizlik),tır şoförü, beden işçisi(inşaat), şoför-yük taşıma, güvenlik görevlisi, ağır kamyon şoförü, iş makineleri operatörü, temizlik görevlisi, bankacılık meslek elemanıdır.

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık iş inşaat sektöründedir. Açık iş sıralamasında ikinci sırayı toptan ve perakende ticaret sektörü almaktadır. Artvin'de en fazla çalışanlar inşaat ve imalat sektörlerinde olduğu halde açık işlerin inşaat ve toptan perakende ticaret sektörlerinde olduğu görülmektedir.

[1] İşe yerleştirme oranı: İse yerleştirilen sayısı/ Açık iş sayısı*100

İlde açık iş oranı%4,19'dur. Bu oran %3,3 olan Türkiye toplamının az üzerindedir.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu beden işçisi(genel)'dir. Açık işlerin %6,4'sini beden işçisi(gene) oluşturmaktadır. Beden işçisi(genel)'i %5,7 ile ağır kamyon şoförü takip etmektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir.

İşverenlerin en çok talep edilen beceri fiziki güce sahip olmaktır. Bu beceriyi meslekte yeterli bilgiye ve takım çalışmasına uygunluk takip etmektedir.

En çok talep edilen ilk on meslekte istenen becerilerde beden işçisi (genel) ve ağır kamyon şoförü mesleklerinde fiziki güç, iş makinesi operatörü mesleğinde meslekte yeterli bilgi aranmaktadır.

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2012 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur. Ankete cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör inşaat sektörüdür. Aynı sektörde eleman bulmada Türkiye'den daha fazla zorluk çekmektedir(%7,4).

İlde %31,7'lik oranla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu birinci sırada iken, Türkiye'de ikinci sırada yer almaktadır.

Temininde en zorluk çekilen ilk meslek İş makineleri operatörüdür. Bu mesleği %4,7 ile Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir.

Eleman temininde güçlük çekilmesinin sebebi sorulmuş ve başlıca nedenlerinin; yüzde 63,01'i ilgili meslekte çalışacak eleman olmaması, yüzde 50,78'i yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmaması, yüzde 46,39'u ilgili meslekte yeterli beceriye/niteliğe sahip eleman olmaması, yüzde 26,65'i çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden ve yüzde 8,78'i de önerilen ücretin az bulunmasından dolayı olduğu belirtilmiştir.

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Artvin ili 10+özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. Yani ilde kısa vadede (31 Aralık 2012) istihdam azalışı ve orta vadede (30 Haziran 2013) istihdam artışı beklenmektedir.

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2012 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla net istihdam artışı beklentisi yüzde -0,48 iken, bu beklenti 2013 yılı Haziran ayında yüzde 6,2 oranında artış göstererek yüzde 5,72'ye yükselmektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,9 iken, orta vadede artarak 3,7'ye yükselmektedir.

GİRİŞ

İşsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılması için piyasanın, emek arz ve talebinin konjonktürel yapısının dengesizliklerinin sebebi sistematik ve periyodik olarak takip edilmeli ve ona göre mikro politikalar üretilmelidir. Bu mikro politikalar ışığında makro projeler üretilip bir ulusal işsizlikle mücadele strateji haritası çıkarılarak uygun zamanlarda doğru müdahaleler yapılmalı; gene alınan neticeler analiz edilerek doğru sonuçlar elde edilip edilmediği kontrol edilmelidir.

İstihdam arttırıcı tedbirler alabilmek için her bölge kendi işgücü piyasası analizini doğru bir şekilde yapmak zorundadır. Bu sayede elde edilen verilerle sorunun kaynağı meydana çıkarılarak etkin politikalarla yerinde müdahaleler yapılabilecek ve işsizlikle mücadele bu sayede daha doğru bir şekilde kaynak ve zaman israfı olmadan yapılabilecektir.

Araştırma çerçevesi Artvin ilinde 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleri[2] ile sınırlıdır. İşyerleri listesi TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi listesinden oluşturmuştur[3]. İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si[4] kapsama dahil edilmiştir[5]. Bu doğrultuda Artvin İlinde 10 Eylül- 31 Ekim 2012 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Analiz Çalışması yapılmıştır. Analiz çalışması kurum personelince işverenlerle yüz yüze görüşmek suretiyle yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar içerisinde işyeri cevap durumlarına göre ağırlıklandırma yapılmıştır. Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi[6] yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

---

[2] Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

[3] Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

[4] Madencilik ve taşocakçılığı; İmalat; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri; İnşaat; Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı; Ulaştırma ve depolama; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; Bilgi ve iletişim; Finans ve sigorta faaliyetleri; Gayrimenkul faaliyetleri; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; İdari ve destek hizmet faaliyetleri; Eğitim; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri; Kültür,sanat,eğlence,dinlence ve spor; ve Diğer hizmet faaliyetleri.

[5] Kapsama dahil edilmeyen sektörler Tarım, orman, balıkçılık; Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik; Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri (Hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayrım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri); Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri.

[6] Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Artvin işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm Artvin işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü piyasası, ekonomik ve demografik faktörlerden çok yakından etkilenir. Örneğin ekonomik gelişmeler, yatırımlar, nüfus ve nüfus artış hızı, göç ve eğitim istihdamı ve dolayısıyla işsizliği doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, birinci bölümde işgücü piyasasının arka planını oluşturması açısından, Artvin ilinin genel ekonomik durumu, demografik yapısı ve nüfusunun eğitim durumu ele alınacaktır.

1-1 EKONOMİK VERİLER

Grafik 1: Ana Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane 2004-2008

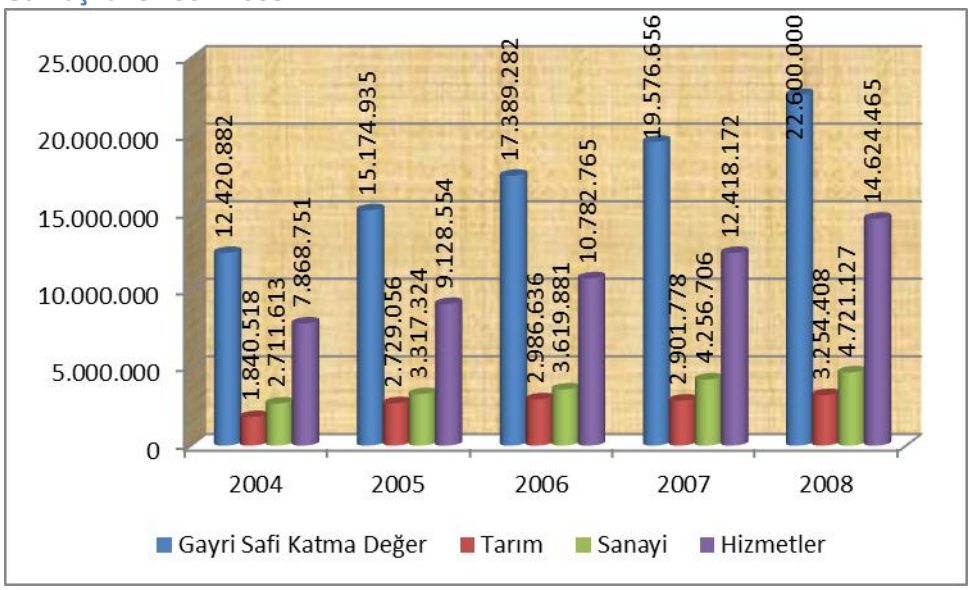

Kaynak: TÜİK

Artvin ili İBBS sınıflandırılmasında TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Gümüşhane ile aynı grupta yer almaktadır. 2004 ve 2008 yılları arasında ana sektörlere göre gayri safi katma değer yukarıdaki tabloda belirtilmiştir. 2008 yılı itibariyle bölgede en yüksek Gayri Safi Katma Değer (GSKD) %64,7' lik oranla hizmetler sektöründe görülmektedir. Tarım sektörü GSKD içinde en düşük ağırlığa sahip olmasına rağmen %14,4 ile Türkiye oranından %69,4 daha fazladır. 2004 yılına göre Tarım ve Sanayi sektörlerinde düşüş olmasına rağmen hizmetler sektöründe küçükte olsa bir artış söz konusudur.

Tablo 1: Kişi Başına Gayrisafi Katma Değer (GSKD).2004-2008

Yıl	İBBS2	Kişi başına GSKD (TL)	Kişi başına GSKD ($)
2004	TR90	5.076	3.545
2005	TR90	6.168	4.577
2006	TR90	7.033	4.882
2007	TR90	7.880	6.063
2008	TR90	9.042	7.059

Kaynak: TÜİK

TÜİK verilerine göre 2008 yılı TR90 bölgesinin kişi başı gayri safi katma değeri 9 bin 042TL'dir.

Tablo 2: Ana Sektörlere göre GSKD yıllık ve 2004-2008 artış hızları(%)

	Türkiye				
	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2004-2008
Gayri Safi Katma Değer	15.5	16.9	12.9	23.3	72.7
Tarım	14.6	3.2	2.7	12.3	36.4
Sanayi	15.8	17.7	11.1	11.0	68.0
Hizmetler	15.6	18.9	15.2	14.4	81.2

	TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane				
	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2004-2008
Gayri Safi Katma Değer	22.2	14.6	12.6	15.4	82.0
Tarım	48.3	9.4	(3.8)	12.2	76.8
Sanayi	22.3	9.1	17.6	10.9	74.1
Hizmetler	16.0	18.1	15.2	17.8	85.0

Kaynak: TÜİK

TR90 bölgesinin yıllara göre gelişme hızına bakıldığında 2004-2008 yılları arasında bölgenin %82'lik bir gelişme hızı gösterdiği görülmektedir. Bu oran, %72,7 olan Türkiye ortalamasından 9,3 daha fazladır. Artvin ilini yer aldığı TR90 bölgesi ana sektörlere göre Gayri Safi Katma Değer (GSKD) açısından bakıldığında sektör sıralaması açısından Türkiye'nin genel resmini yansıtsa da artış hızı açısından Türkiye'deki en büyük artış görülen Hizmetler sektörüyle aynı sektördedir.

TR90 bölgesinde GSKD artışı Türkiye'ye oranla 2004-2008 yılları arasında daha hızlı artarken bu oran 9.042 TL ile Türkiye ortalamasından %24 oranla daha düşüktür.

Artvin ili 2010 yılı yatırım teşviklerinde sabit yatırımlara göre 70.sırada, istihdama göre 78. sırada yer almaktadır.

Tablo 3: Kamu yatırımlarında ilin yeri-Türkiye Geneli ve Artvin (2011)

Kamu Yatırımlarında İlin Yeri (2011)			
	Türkiye	**Artvin**	**Artvin (%)**
Tarım	4.553.857	3.877	0,09%
Madencilik	1.645.680	145	0,01%
İmalat	400.460	-	
Enerji	3.133.027	594.154	18,96%
Ulaştırma – Haberleşme	10.782.483	33.905	0,31%
Turizm	256.357	250	0,10%
Konut	408.376	1.844	0,45%
Eğitim	5.161.277	19.896	0,39%
Sağlık	2.162.564	6.000	0,28%
Diğer Kamu Hizmetleri	7.896.206	4.128	0,05%
TOPLAM	36.400.287	664.209	1,82%

Kaynak : TÜİK

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2011 yılında Artvin ili toplam 664.209 bin TL ile Türkiye genelinde 5. sırada bulunmaktadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen toplam kamu yatırımlarının %1,82'sine denk gelmektedir. En yüksek kamu yatırımı "Enerji" alanında gerçekleşmiştir, bunu konut alanı izlemektedir. 2012 yılı Kamu yatırımlarında 879.704 bin TL ile Artvin 3.ncü sırada yer almaktadır. Yine en yüksek kamu yatırımı "Enerji" alanında gerçekleşmiştir.

Tablo 4 : Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri 2011-2012

YIL	ARTVİN İLİ KURULAN/KAPANAN ŞİRKET İSTATİSTİKLERİ							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP	GER.KİŞİ TİC.İŞL	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER.KİŞİ TİC.İŞL
2011	62	7	95	23	9	11	4	105
2012-11 AYLIK	27	4	104	21	7	17	5	66

Kaynak :TOBB

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği(TOBB) verileri ışığında, Artvin ilinde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakıldığında 2012 yılı ilk onbir ayında, 2011 yılına göre şu tür değişimler izlenmektedir.

- Kurulan şirket sayısı %56,45 azalmıştır.
- Kapanan şirket sayısı %54,55 artmıştır.
- Kurulan kooperatif sayısı %42,86 azalmışken kapanan kooperatif sayısı %25 artış göstermiştir.
- Kurulan gerçek kişi işletme sayısı %9,47 artarken, kapanan gerçek kişi işletme sayısı %37,14 azalmıştır.
- Tasfiyeye giren şirket sayısı %8,7, tasfiyeye giren kooperatif sayısı %22,22 azalmıştır.

Bu durumda, değişimin en çok gerçek kişi işletmelerinde yaşandığını; şirket kurulma oranlarında azalma olsa da kapanma oranlarında da artış olduğu; değişimin en çok yaşandığı işyerlerinin ise, kapanma oranları ile kurulma oranlarının birbirine yakın olduğu, şirketler olduğunu söylemek mümkündür.

1-2 NÜFUS GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasası ile demografik yapı arasında çok ciddi bir ilişki vardır. Çalışma çağı, nüfusun artması veya azalması istihdam ve işsizlik oranlarını doğrudan etkilemektedir. Örneğin Türkiye geneline bakıldığında işgücü piyasasının temel özelliklerinden birisi çalışma çağı nüfusunun istihdamdan daha hızlı artması ve artan nüfusa yeterli iş imkanlarının sağlanamamasıdır (DPT, 2007: 30). 2009 krizinden sonra istihdam artışı çok hızlanmıştır.

Artvin iline ilişkin 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusunun 166.394 kişi olduğu görülmektedir. Bu nüfusu ile Artvin ili Türkiye toplam nüfusunun %0,22'sini oluşturmaktadır. İlin nüfusu içerisinde kadın-erkek oranı birbirine çok yakındır: Nüfusun %50,32'si erkek, %49,68'i kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo5: Artvin İli Yaş Gruplarına Göre Nüfus, 2011

Yaş grubu	Toplam	Erkek	Kadın
0-4	9.748	5.006	4.742
5-9	10.061	5.167	4.894
10-14	12.226	6.289	5.937
15-19	12.807	6.498	6.309
20-24	12.710	6.779	5.931
25-29	12.172	6.470	5.702
30-34	12.034	6.280	5.754
35-39	11.375	5.768	5.607
40-44	11.041	5.758	5.283
45-49	11.931	6.016	5.915
50-54	9.386	4.913	4.473
55-59	9.941	4.793	5.148
60-64	7.914	3.668	4.246
65-69	7.090	3.188	3.902
70-74	5.827	2.607	3.220
75-79	4.958	2.484	2.474
80-84	3.403	1.391	2.012
85-89	1.351	511	840
90+	419	146	273
Toplam	**166.394**	**83.732**	**82.662**

Kaynak:TÜİK,ADNKS

2012 yılında binde 4,1 artan Artvin nüfusu 167.082 kişi olmuştur. Nüfusun % 56'sı il ve ilçe merkezlerinde yaşamaktadır.

Grafik 2:Çalışma yaşı ve Cinsiyete göre Nüfus,Artvin,2011

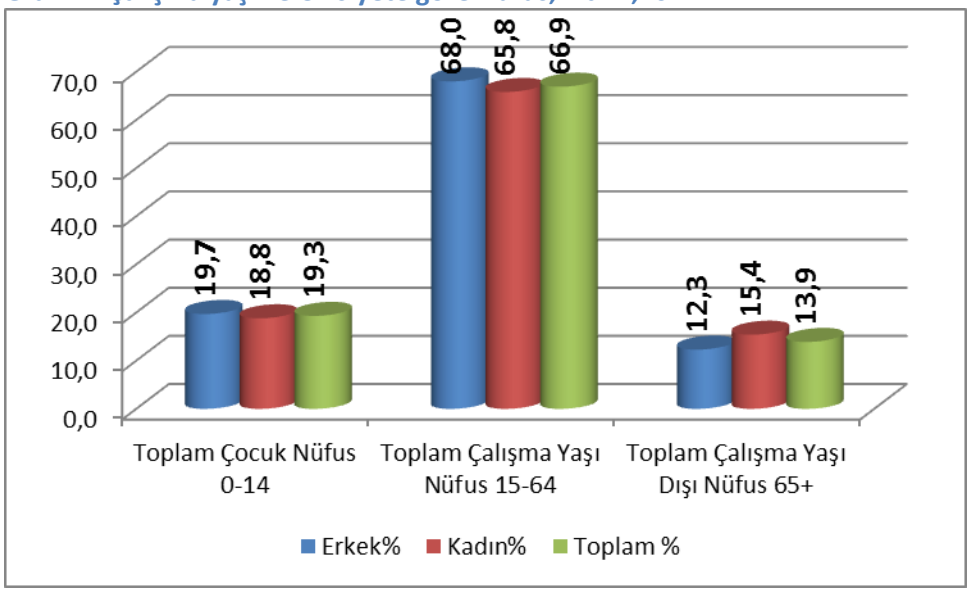

Kaynak: TÜİK,ADNKS

Artvin ilinde çalışma yaşı (15-64) nüfus 111.311 kişidir. Bu grubun toplam nüfus içindeki oranı %66,9'dur; bu da %67,3 olan Türkiye ortalamasına hayli yakındır. Artvin ilinde 0-14 yaş aralığında yer alan çocukların toplam nüfus içindeki oranı %19,25'dir; bu oranla Türkiye ortalaması olan %25,3'lük orandan 6 puan düşüktür. Artvin ilinde 65 yaş üstü nüfusun ilin toplam nüfusuna oranı ise %13,85 ile %7,3'lük Türkiye ortalamasından yüksektir.

Grafik 3: Yerleşim Yerlerine Göre Nüfus, Artvin, 2011

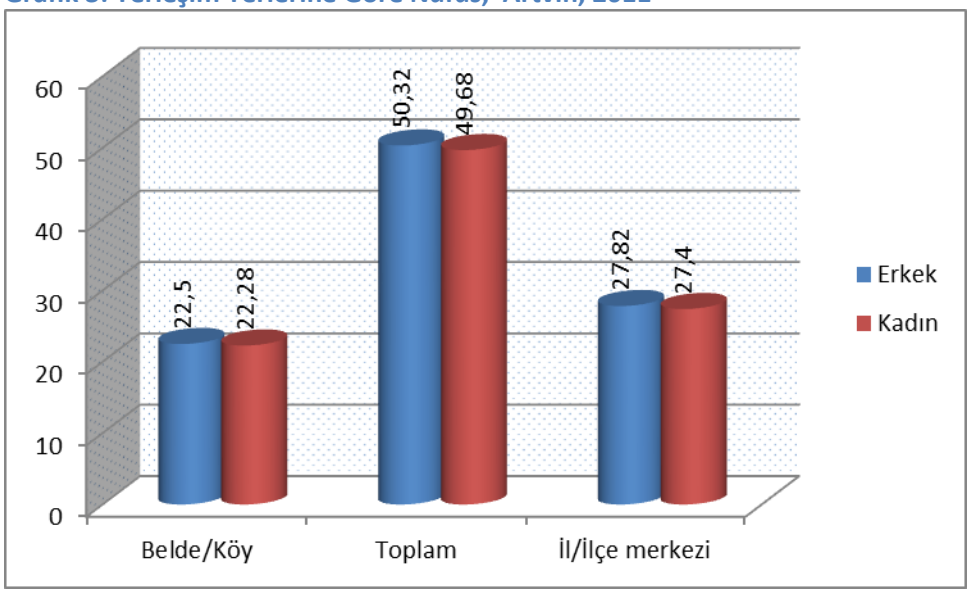

Kaynak:TÜİK,ADNKS

Yerleşim yerlerine göre nüfusa bakıldığında Artvin ili toplam nüfusunun %55,22'si il veya ilçe merkezlerinde, %44,78'si ise belde veya köylerde yaşamaktadır. İl veya ilçe merkezlerinde yaşayanların oranının Türkiye geneli olan %77'den daha düşük olduğu görünmektedir. Yani Artvin ilinde kırsal alanda yaşayanlar Türkiye ortalamasından daha fazladır.

Grafik 4: İlçeler Şehir-Köy Nüfus Yüzde Oranı, Artvin, 2011

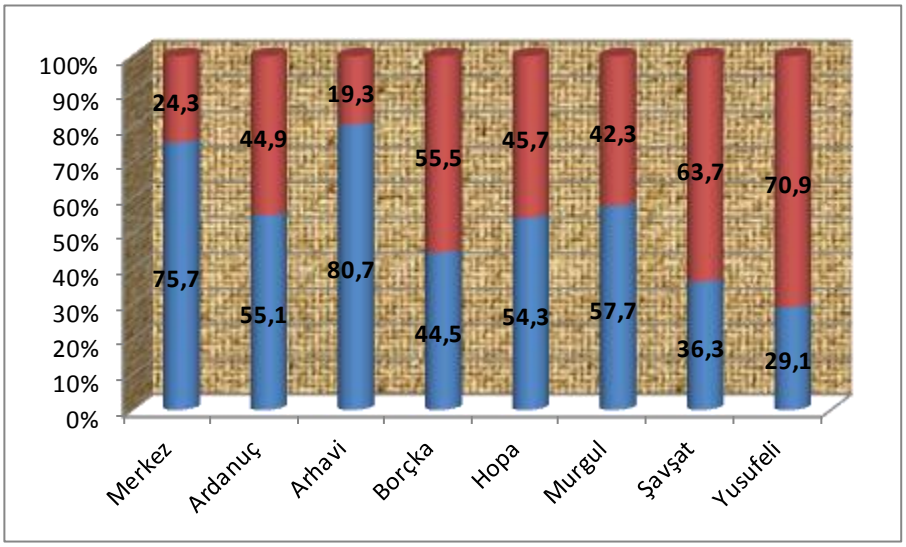

Kaynak: TÜİK,ADNKS

Artvin ilinin ilçeleri bazında şehir-köy nüfusuna bakıldığında, 2011 yılı itibariyle il veya ilçe merkezlerinde yaşayan nüfusun en yoğunluklu olduğu ilçeler Arhavi (%80,7), Artvin Merkez ilçe (%75,7), Murgul(%57,7),Ardanuç (%55,1) ve Hopa(%54,3) olarak öne çıkmaktadır. Öte yandan kırsal nüfusun çok ağırlıklı olduğu ilçeler ise Yusufeli, Şavşat ve Borçka'dır.

Tablo 6: Yıllara Göre Artvin'de Nüfus, Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı

	ARTVİN				
	ADNKS	**Aldığı Göç**	**Verdiği Göç**	**Net Göç**	**Net Göç Hızı**
2007-2008	166.584	6.700	8.660	-1.960	-11,7
2008-2009	165.580	6.206	7.547	-1.341	-8,07
2009-2010	164.759	7.115	7.988	-873	-5,28
2010-2011	166.394	7.948	7.948	0	0

Kaynak: TÜİK

Artvin ili göç oranlarına bakıldığında 2011 yılından önce Artvin'in göç veren bir il olduğunu söylemek mümkündür.

Toplam göç edenler arasında en büyük paya sahip yaş grubunun 15-39 olması ve Artvin ilinin en çok göç verdiği şehirlerin İstanbul, Bursa, Rize, Kocaeli, Trabzon, Samsun (TÜİK, ADKNS) gibi şehirler olması, göçün ağırlıklı olarak eğitim ve iş olanakları sebepleriyle gerçekleştiğini düşündürmektedir. Artvin ilinin aldığı göç açısından en ağırlıklı yaş grubu 20-29 yaş olarak görünmektedir.

1.3 EĞİTİM GÖSTERGELERİ

Grafik 5: Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime Göre Dağılımı, Artvin, 2011

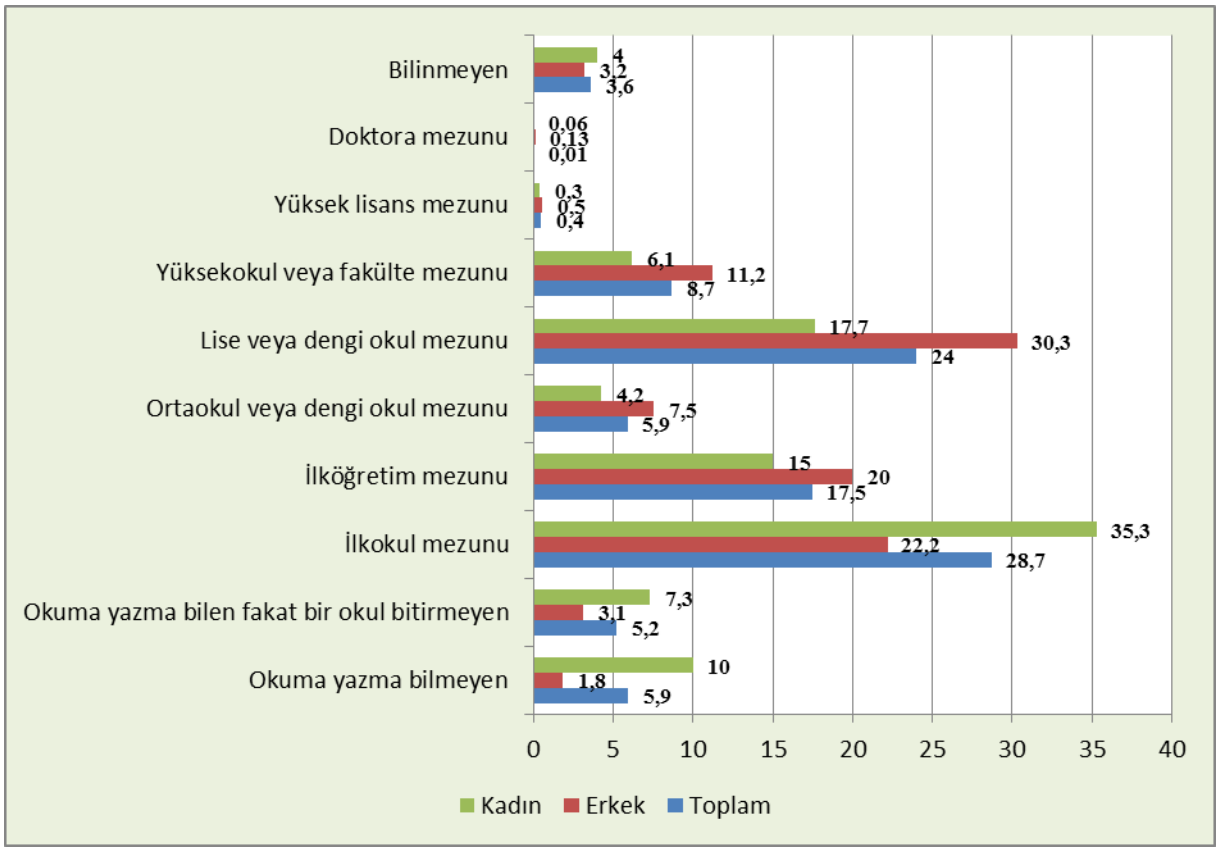

Kaynak: TÜİK, ADNKS

Artvin ilinde çalışma yaşı nüfusa ilişkin eğitim istatistiklerine bakıldığında, en çarpıcı nokta bu grup nüfusun büyük bölümünün (%63,2) lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır. Çalışma yaşı nüfusun en büyük oranda (%28,7) ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Bunu lise veya dengi okul mezunları (%24) ile ilköğretim ve ortaokul veya dengi okul mezunları (%23,4) ile izlemektedir. Artvin ilinde çalışma yaşı nüfusun toplam %5,9'u okuma yazma bilmeyen, %5,2'si ise okuma yazma bilmesine rağmen bir okul bitirmemiş olan nüfustan oluşmaktadır. Yüksekokul/üniversite ve yüksek lisans/diploma sahibi çalışma yaşı nüfus ise toplam içerisinde sadece %9,2'lik bir orana sahiptir. Artvin ilinde lise ve dengi okullardan başlayarak yüksekokul/üniversite mezunu olanların oranı Türkiye ortalamasının(%10,82) altında kalmaktadır. Yani Artvin ilindeki çalışma yaşı nüfusu Türkiye genelindeki çalışma yaşı nüfusundan daha düşük eğitimlidir.

Tablo 7: İlk ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayıları

	İlköğretim			Orta öğretim			Mesleki ve teknik orta öğretim		
Öğretim yılı	Okuyan	Yeni kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni kayıt	Mezun	Okuyan	Yeni kayıt	Mezun
2010/2011	19.575	2.015	2.578	4.968	978	803	6.366	1.418	1.259
2011/2012	18.959	2.063		5.191	998		5.916	1.466	

Kaynak: MEB

Artvin ilinde 2010/2011 döneminde ilköğretimden mezun olan 2.578 öğrenciden 2.396'sı genel ve mesleki ve teknik orta öğretim olmak üzere orta öğretime devam etmektedir. İlköğretimden mezun olan

öğrencilerin % 7,06'sına karşılık gelen 182 öğrenci eğitim hayatından tamamen ayrılmıştır. İlköğretimden ayrılma oranı % 15,3 olan Türkiye oranından oldukça düşüktür.

Tablo 8: Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Artvin, Türkiye, 2010-2012.

	ARTVİN			TÜRKİYE		
	Genel Orta Öğretim	Mesleki ve Teknik Orta Öğretim	Toplam	Genel Orta Öğretim	Mesleki ve Teknik Orta Öğretim	Toplam
2008/2009	3.953	5.840	9.793	2.271.900	1.565.264	3.837.164
2009/2010	4.648	5.988	10.636	2.420.691	1.819.448	4.240.139
2010/2011	4.968	6.366	11.334	2.676.123	2.072.487	4.748.610
2011/2012	5.191	5.916	11.105	2.666.066	2.051.220	4.717.286

Kaynak: MEB

2008-2012 yılları arası orta öğretime kayıt olanlar sayısı incelendiğinde Türkiye için dikkat çeken husus mesleki ve teknik ortaöğretime kayıtlı olan öğrenci sayısındaki artıştır. Artvin'de ise bu öğretime kayıtlı öğrenci sayıları inişli çıkışlıdır. Türkiye için genel orta öğretime kayıtlı olan öğrenci sayısı yıllar itibariyle artışlı, azalışlı bir seyir izlerken, Artvin'de bu öğretime kayıtlılık sürekli artış şeklindedir.

2. GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketleridir. Ancak bu verilerin büyük bölümü Artvin iline özel değildir; NUTS2 bölümlemesinde Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane illerini kapsayan TR90 bölgesi bütününde mevcuttur. Dolayısıyla bu bölümde sunulacak analiz Artvin ili özelinden ziyade, bölgesel özellikleri yansıtmaktadır.

Grafik 6: İşgücüne Katılım, İstihdam ve İşsizlik Oranları, Türkiye,TR90, 2011

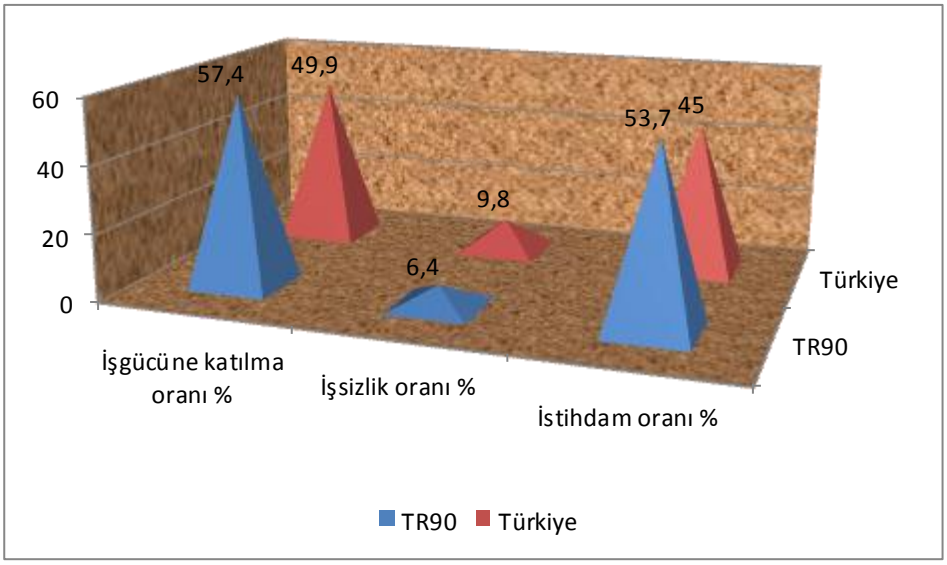

Kaynak:TÜİK

İl bazında mevcut işgücü piyasası temel değişkenler itibariyle ele alındığında TR90 bölgesinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranının düşüklüğüdür. İşsizlik oranı 2011 yılı itibariyle % 6,4'dür. İşgücüne katılım oranı % 57,4'dür. İstihdam oranı % 53,7 ile % 45 olan Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Tablo 9:TR90 Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam ve İşsizlik Oranları (%), 2011.

	Nüfus Oranı	İşgücüne katılma oranı %	İşsizlik oranı %	İstihdam oranı %	İşgücüne dahil olmayan nüfus
Okuma yazma bilmeyen	15,1	38,5	0,4	38,4	21,9
Lise altı	59,4	57,9	5	55,1	58,6
Lise	16,9	60,9	10,5	54,5	15,6
Yüksekokul	8,5	79,9	12,6	69,9	4
Toplam	100	57,4	6,4	53,7	42,6

Kaynak:TÜİK

TR90 bölgesine nüfus, istihdam, işsizlik ve işgücü dışı nüfus olarak bakıldığında, çalışma çağındaki nüfusun 1.930.000 kişi olduğu, 1.107.000 kişilik nüfusun işgücü piyasasında çalışan veya işsiz olarak yer aldığını (%57,4), 823.000 kişinin ise işgücü içerisinde yer almadığını (%42,6) görmek mümkündür. İşgücüne katılma oranı en yüksek olan nüfusun eğitim durumu yüksekokul ve işgücünün dışında bulunan en ağırlıklı nüfusun eğitim durumu Lise altı derecesindedir.

2.1 İŞGÜCÜNE KATILIM

Tablo 10: Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Sivil Nüfus ve İşgücü, Türkiye ve TR90, 2011.

	Toplam Sivil Nüfus	**Toplam İşgücü**	**İşgücüne Katılım Oranı**
TÜRKİYE			
Okuma yazma bilmeyen	5.863	1.204	20,5
Lise altı	26.171	15.682	59,9
Lise ve dengi meslek okulu	9.286	5.365	57,8
Yükseköğretim	5.643	4.476	79,3
Toplam	**53.593**	**26.727**	**49,9**
TR90: Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane			
Okuma yazma bilmeyen	292	113	38,5
Lise altı	1.147	664	57,9
Lise ve dengi meslek okulu	327	199	60,9
Yükseköğretim	164	131	79,9
Toplam	**1.930**	**1.107**	**57,4**

Kaynak: (TÜİK)

Geniş yaş grubuna (15-55+ yaş) göre sivil nüfusa bakıldığında TR90 bölgesi için sivil nüfusun %57,4'i işgücüne katılmaktadır. Bu oranla bölge 2011 yılı için %49,9 olan Türkiye ortalamasından 7,5 puan yüksek bir görünüm vermektedir.

Grafik 7: Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), TR90 bölgesi, 2011

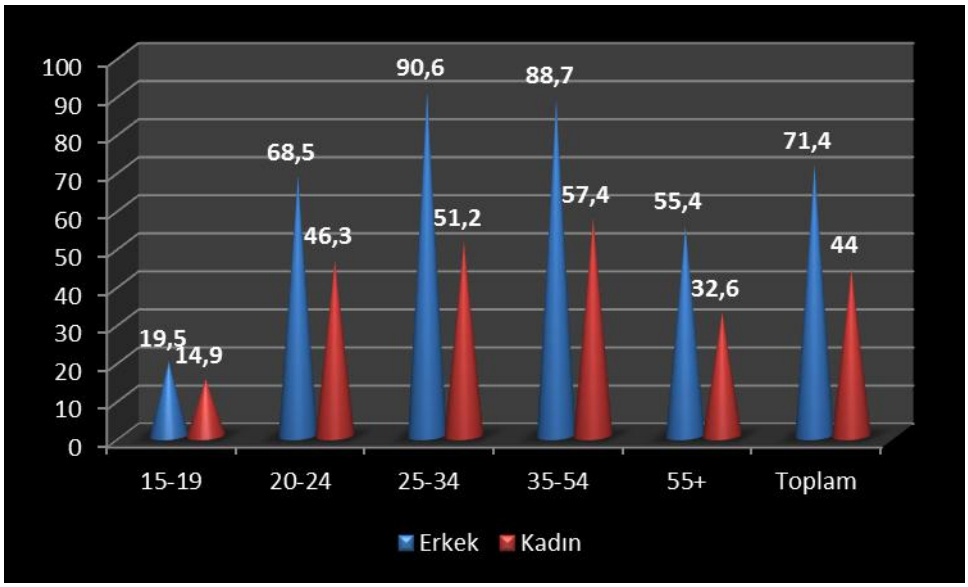

Kaynak:TÜİK

TR90 bölgesinde işgücüne katılım oranları cinsiyete göre incelendiğinde, kadınların işgücüne katılım oranı %44 iken, bu oran erkekler için %71,4'dür. Bu bölgede kadınların işgücüne katılımı 2011 yılında Türkiye'de %28,8 olan kadınların işgücüne katılım oranından yüksek seviyede bulunmasına rağmen, yine de erkeklerle kadınlar arasında işgücüne katılım anlamında ciddi bir eşitsizliğe işaret etmektedir.

2.2 İSTİHDAM

Grafik 8: Cinsiyete Göre İstihdam Oranı,TR90,%,2011

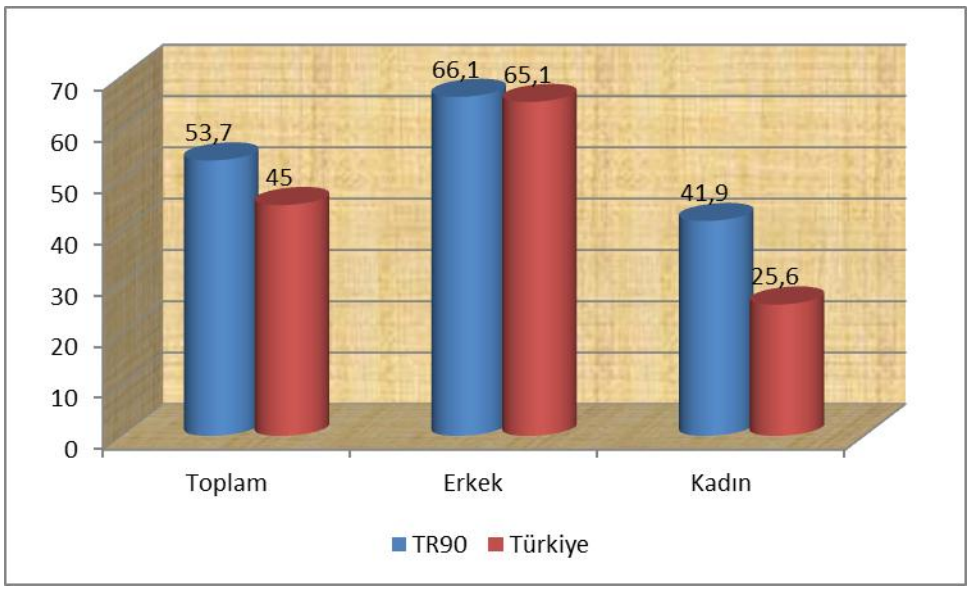

Kaynak: TÜİK

Bölge istihdam oranı % 53,7'dir. Her 100 erkekten 66'sı her 100 kadından 42'si çalışmaktadır. Erkek istihdamı oranı % 65,1 olan Türkiye ortalamasından 1 puan yüksek iken, kadın istihdam oranı Türkiye ortalamasından (%25,6) 16,3 puan yüksektir. Diğer bir ifade ile bölge istihdam oranını Türkiye ortalamasının çok üzerine çıkartan kadınlardır. Bunun nedeni tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınların bölgede daha çok olmasıdır.

Grafik 9: Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı, TR90,%,2011

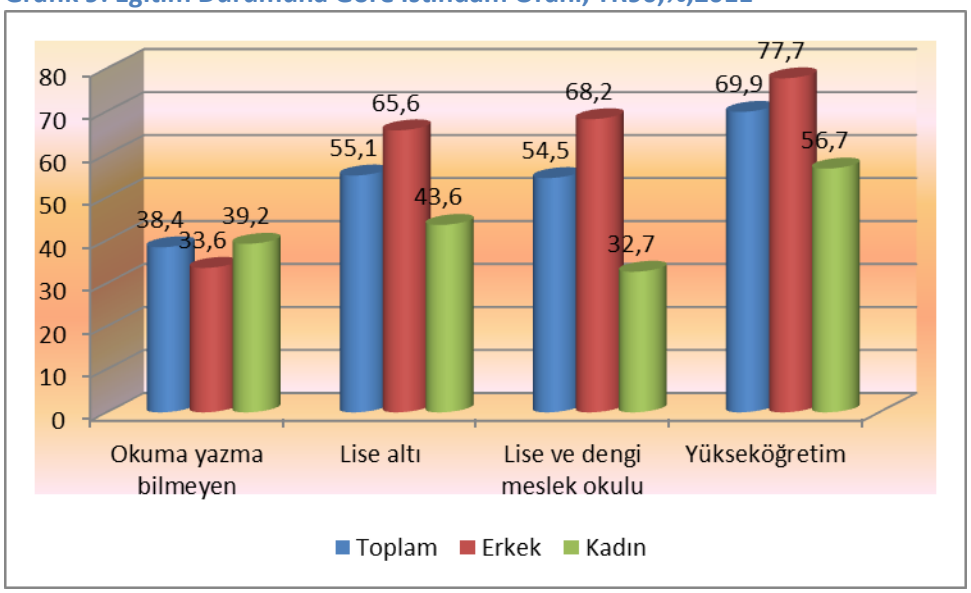

Kaynak: TÜİK

Eğitim seviyesi ile istihdam arasında pozitif bir ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranları bölgede de yükselmektedir. Eğitim düzeyi ve istihdam arasındaki pozitif ilişki özellikle erkeklerde daha belirgindir. Okur yazar olmayanların %38,4 olan istihdam oranı, lise altı eğitimlilerde %55,1'e, lise ve dengi okul mezunlarında %54,5'e yüksek okul mezunlarında %69,9'a yükselmektedir. Kadınlarda lise altı eğitimlilerde %43,6 olan istihdam oranı 13,1 puan artarak yüksek eğitimlilerde %56,7'ye, erkeklerde 12,1 puan artarak %65,6'dan % 77,7'ye yükselmektedir.

Grafik 10: İstihdamın Cinsiyete Göre Tarım ve Tarım Dışı Dağılımı,TR90,%,2011

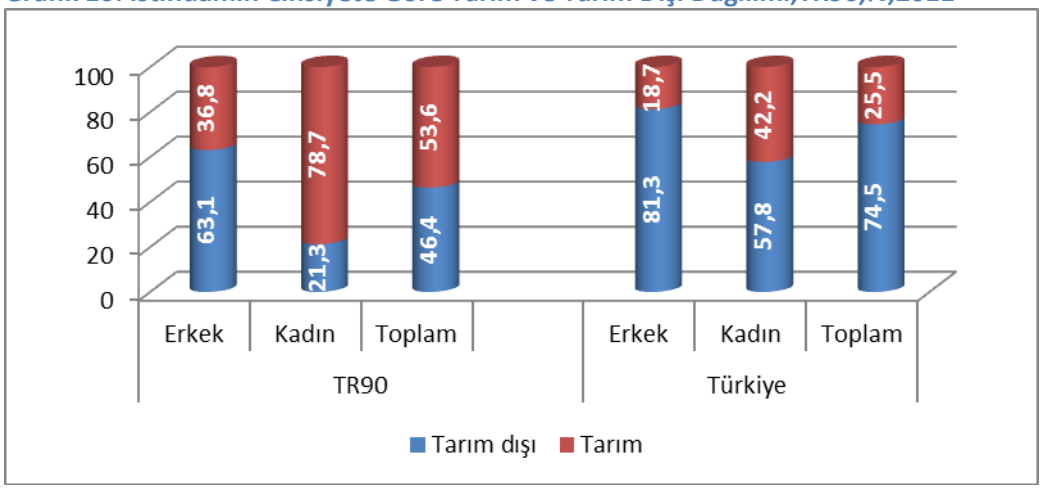

Kaynak: TÜİK

Türkiye ortalamasında kadınların çoğunluğu tarım dışı sektörlerde çalışırken, (kadın istihdamının %57,8'si), bölgede durum bunun tam tersidir. Kadınların %78,7'si tarımda çalışmaktadır. Bölge istihdamında hakim sektör tarımdır. Çalışanların %53,6'sı tarım sektöründedir. Bu oran Türkiye ortalaması olan %25'in çok üzerindedir. Erkeklerin çoğunluğu (%63,2) tarım dışı sektörlerde çalışmakla birlikte, bu oran Türkiye ortalaması olan %81,3'ün çok altındadır.

Tablo 11. Eğitim Seviyesi ve Sektörlere Göre İstihdam,TR90, bin kişi, 2011

	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
Tarım	110	398	39	7	555
Sanayi	1	107	35	10	153
Hizmet	2	126	103	97	329
Toplam	112	631	178	115	1.036

Kaynak: TÜİK

Bölge istihdamının % 10,8'ini okuma yazma bilmeyenler oluştururken, % 60,9'unu da lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Lise ve dengi okul mezunlarının istihdamdaki oranı %17,2, yüksek eğitimlilerin oranı da % 11,1dir.

Grafik 11: Eğitim Durumuna Göre Sektörel İstihdam, TR90,%,2011

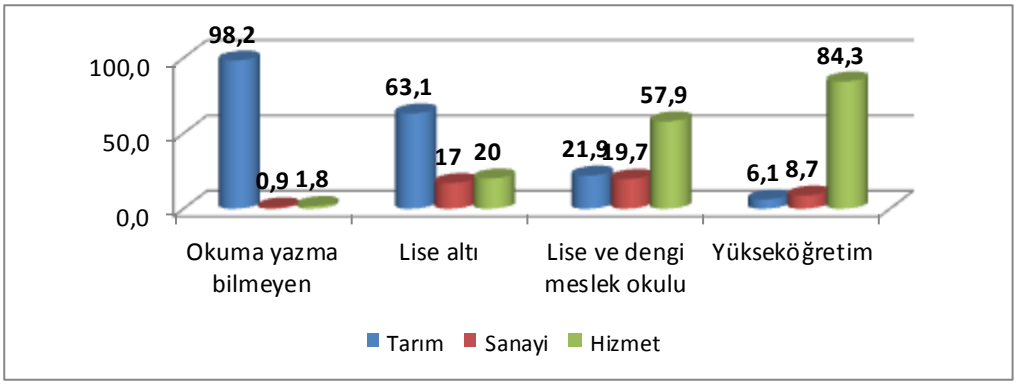

Kaynak: TÜİK

Bölgede düşük eğitim seviyesinde olanlar ağırlıklı olarak tarım sektöründe çalışmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin neredeyse tamamı (% 98,2) tarım sektöründe çalışırken, lise altı eğitimlilerin de % 63,1'i tarım sektöründe çalışmaktadır. Buna karşın lise ve yüksek eğitimlilerin tercih ettikleri sektör hizmetler sektörüdür. Lise eğitimlilerin % 57,9'u, yüksek eğitimlilerin de % 84,3'ü hizmetler sektöründe çalışmaktadır.

Tablo 12.Yaş Gruplarına Göre İstihdam Oranı,TR90, %, 2011

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+
Toplam	14,3	43,2	64,5	70,5	42,8
Erkek	15,1	52,1	80,8	84,6	55
Kadın	13,4	35,3	48,1	56,3	32,6

Kaynak: TÜİK

En yüksek istihdam oranı her iki cinsiyette de 25-34 ve 35-54 yaş gruplarındadır ve cinsiyetler arası fark çok fazladır. Bu yaş gruplarını 20-24 yaş grubu takip etmektedir.

Grafik 12:İşteki Duruma Göre İstihdam, TR90, %,2011

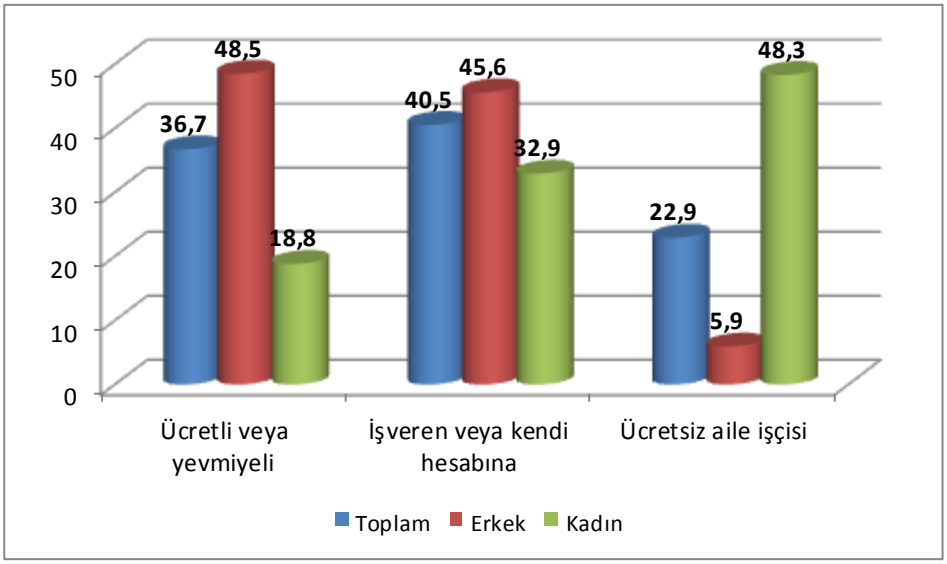

Kaynak: TÜİK

Toplam çalışanların %36,7'si ücretli veya yevmiyelidir ve bu oran, %62 olan Türkiye ortalamasının çok altındadır. İstihdamın %40,5'i kendi hesabına veya işveren olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün hâkimiyeti ücretsiz aile işçiliğini de beraberinde getirmektedir. Bölgede çalışanların %22,9'u ücretsiz aile işçisi iken bu oran Türkiye'de %14' dür.

İşteki durum ve istihdamın sektörel dağılımı cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Erkeklerin %48,5'i ücretli veya yevmiyeli olarak çalışırken, bu oran kadınlarda %18,8'e gerilemektedir. Buna karşın ücretsiz aile işçisi olarak çalışan erkeklerin oranı %5,9 iken, bu oran kadınlarda %48,3'e çıkmaktadır. Ücretsiz aile işçilerinin çoğunluğu kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 13: İşteki Duruma Göre İstihdam, TR90, bin kişi, 2011

	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
		ERKEK		
Ücretli veya yevmiyeli	6	113	183	**302**
İşveren veya kendi hesabına	192	23	69	**284**
Ücretsiz aile işçisi	32	1	3	**37**
Toplam	**229**	**137**	**256**	**623**
		KADIN		
Ücretli veya yevmiyeli	1	14	63	**78**
İşveren veya kendi hesabına	129	2	5	**136**
Ücretsiz aile işçisi	196	0	4	**200**
Toplam	**326**	**16**	**72**	**414**

Kaynak: TÜİK

Erkek istihdamında hakim sektör hizmetlerdir. Çalışan her 100 erkekten 41'i hizmetler sektöründedir. İkinci sırada %37 ile tarım sektörü yer almaktadır. Kadın istihdamında hakim sektör, tarımdır. Çalışan her 100 kadından 79'u tarımdadır. İkinci sırada %17 ile hizmet sektörü yer almaktadır.

Toplam istihdamın %14,8'i sanayi sektöründedir. Bölge sanayisi nitelikli elemana ihtiyaç duymamaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdamdaki oranı %60,9 iken, sanayi sektöründe çalışanların %69,9'unu lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların %22,9'u lise ve dengi okul mezunu, %6,5'i de yüksekokul mezunudur.

KAYIT DIŞI İSTİHDAM

Grafik 13: Türkiye ve TR90 Tarım ve Tarım dışı Kayıt Dışı Çalışma Oranı, %, 2011

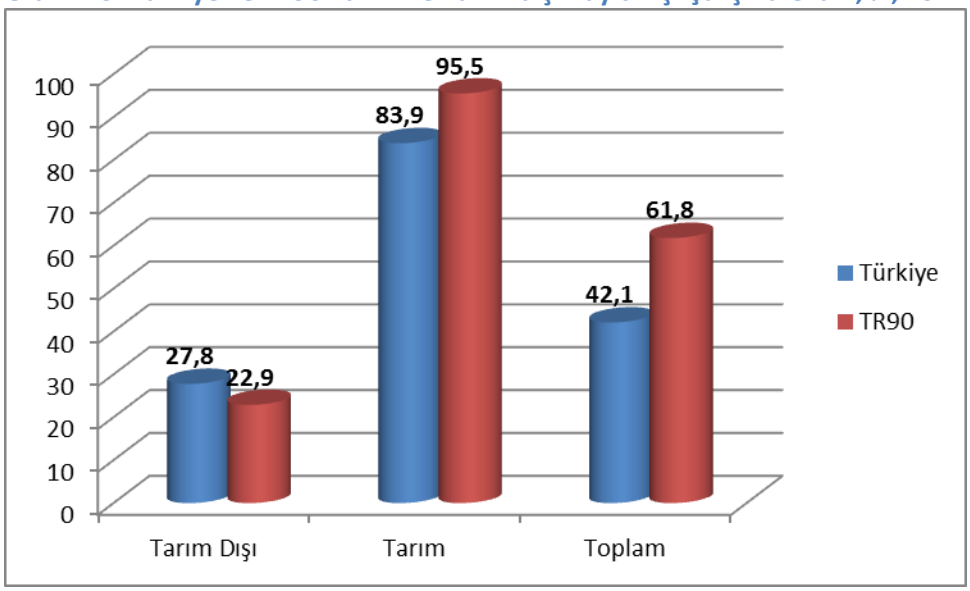

Kaynak: TÜİK

Bölge istihdamının % 61,8'i kayıt dışındadır. Bölge kayıt dışı çalışma oranları itibariyle ilginç bir yapıya sahiptir. Hem tarım hem de tarım dışı sektörlerde kayıt dışı istihdam oranı Türkiye ortalamasının altında olmasına rağmen, toplam kayıt dışı istihdam oranı Türkiye ortalamasından daha yüksektir. Bunun nedeni tarım sektörünün toplam istihdam içindeki payının Türkiye ortalamasından 28 puan yüksek olmasıdır. Bölgede toplam istihdamın %53,6'sı tarımda iken, bu oran Türkiye ortalamasında %25,5'tir. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %27,8 tarım sektöründe %83,9'dir.

Grafik 14: Türkiye ve TR90 sektörel kayıt dışı çalışma oranı,%,2011

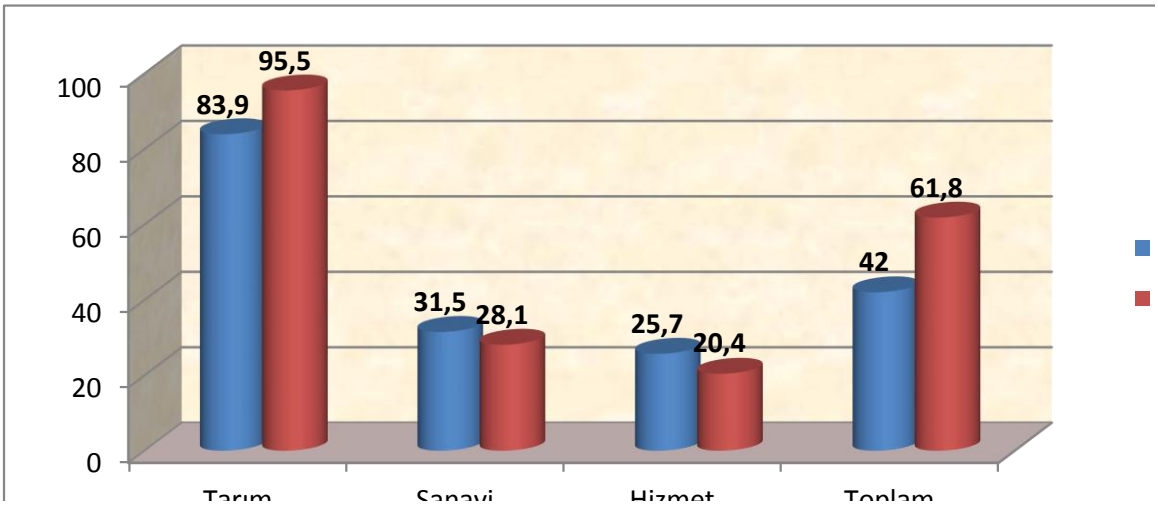

Kaynak: TÜİK

Bölgede kayıt dışılığın en fazla olduğu tarım dışı sektör hizmet sektörüdür Tarım sektöründe %95,5 olan kayıt dışı çalışma oranı hizmetler sektöründe %20,4'e gerilemektedir. Sanayi sektöründe kayıt dışı çalışma oranı Türkiye ortalamasından düşüktür.

Grafik 15: Tarım ve tarım dışı sektörlerde cinsiyete göre kayıt dışı istihdam oranı, TR90,%,2011

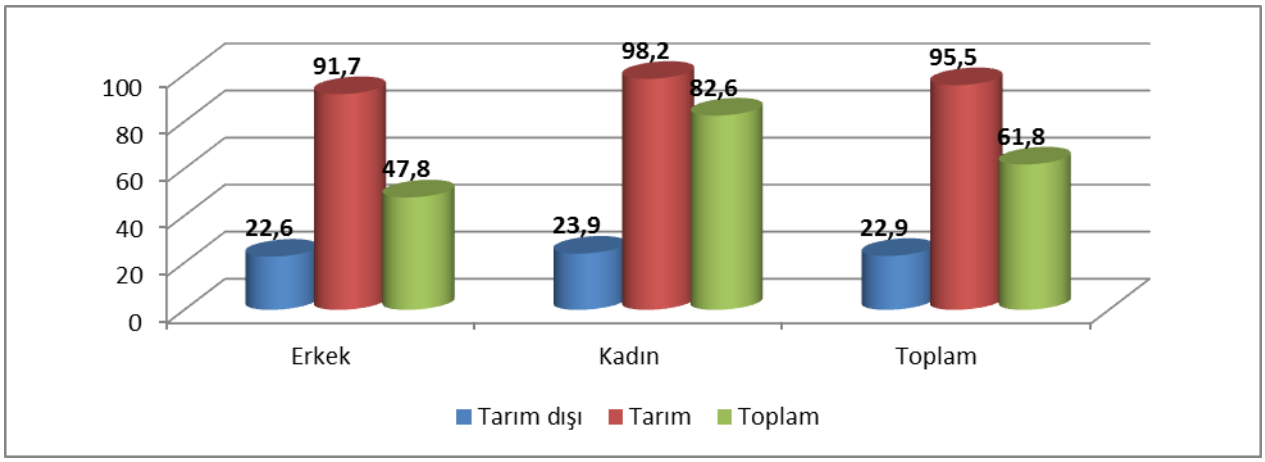

Kaynak: TÜİK

Kadınlarda kayıt dışı istihdam oranı erkeklerin kayıt dışı oranından fazladır. Erkeklerde %47,8 olan kayıt Dışı çalışma oranı kadınlarda %82,6'ya yükselmektedir. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranlarında cinsiyetler arası fark, yine kadınlar aleyhine olmakla birlikte, tarımdaki gibi fazla değildir. Tarım dışında erkeklerin %22,6'sı, kadınların da %24'ü kayıt dışı çalışmaktadır.

Grafik16: Eğitim Durumuna Kayıt dışılık, TR90,%,2011

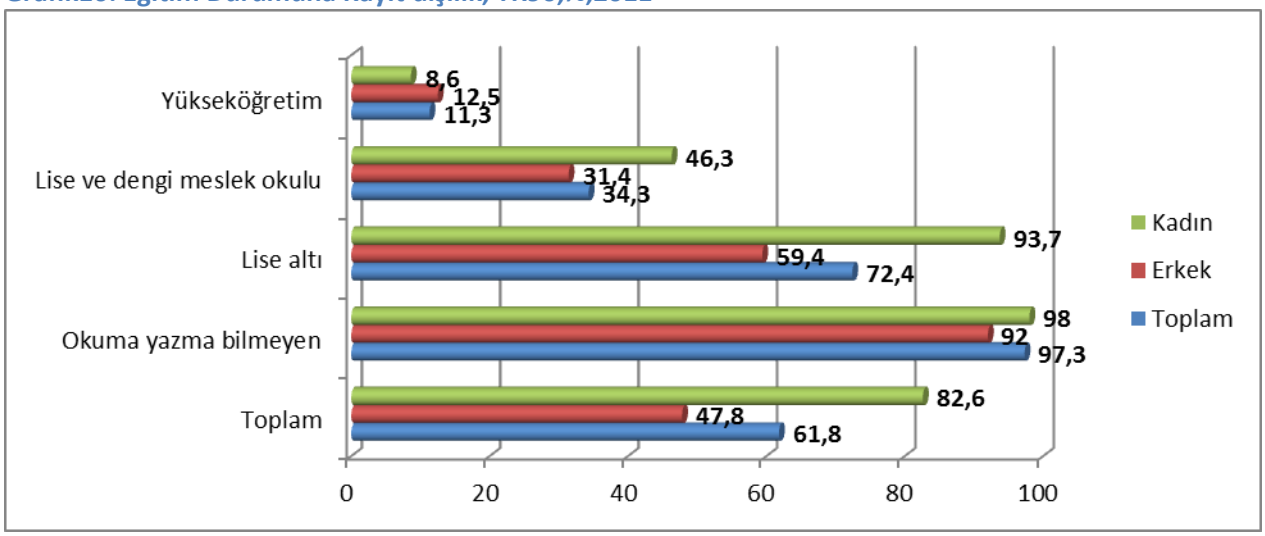

Kaynak: TÜİK

Kayıt dışılık ile eğitim arasında negatif ilişki vardır. Eğitim seviyesi yükseldikçe kayıt dışı çalışma azalmaktadır. Kayıt dışılıkta özellikle cinsiyetler arasında çok büyük farklılık vardır. Sadece yüksek öğrenimli kadınların kayıt dışılık oranları erkeklerden daha düşüktür.

Bölgede en yüksek kayıt dışılık oranı %98 ile okuma yazması olmayan kadınlardadır. Bu eğitim seviyesinde erkeklerde kayıt dışı çalışma oranı %92'dir. Cinsiyetler arası fark lise altı eğitimlilerde en yüksek noktaya ulaşmaktadır. Lise altı eğitimli kadınlarda kayıt dışı çalışma oranı %93,7, erkeklerde ise %59,4'dür. En düşük kayıt dışı çalışma oranı %11,3 ile yüksek eğitimlilerdedir.

Grafik 17: İşteki Duruma Göre Kayıt dışılık Oranı,TR90,%,2011

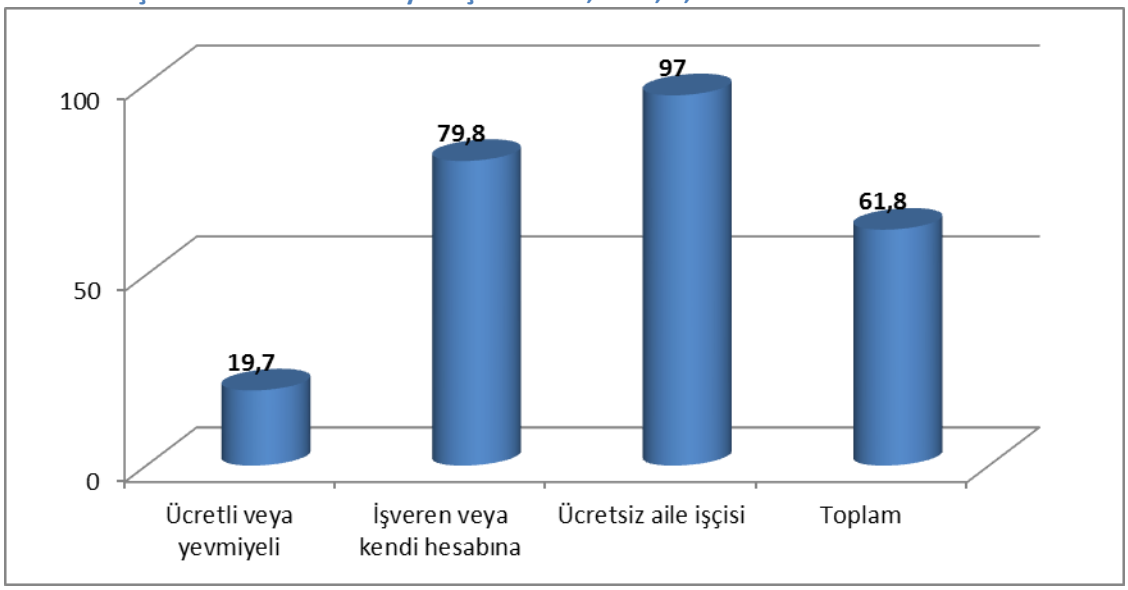

Kaynak: TÜİK

Yıllar itibariyle kayıt dışılıkta fazla olmasa da iyileşme vardır. Tüm Türkiye'de kayıt dışılıkla yapılan mücadele bölgede kendini göstermiş ve 2007 yılında %65,1 olan kayıt dışı çalışma oranı, 2011 yılında %61,8'e gerilemiştir.

En düşük kayıt dışı istihdam oranı ücretli ve yevmiyeli olarak çalışanlardadır. Ücretli veya yevmiyeli çalışanların %19,7'si kayıt dışı istihdam edilmektedir. İşveren ve kendi hesabına çalışanlarda kayıt dışı çalışma oranı %79,8'dir.

İŞSİZLİK

Grafik 18: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,TR90,%,2011

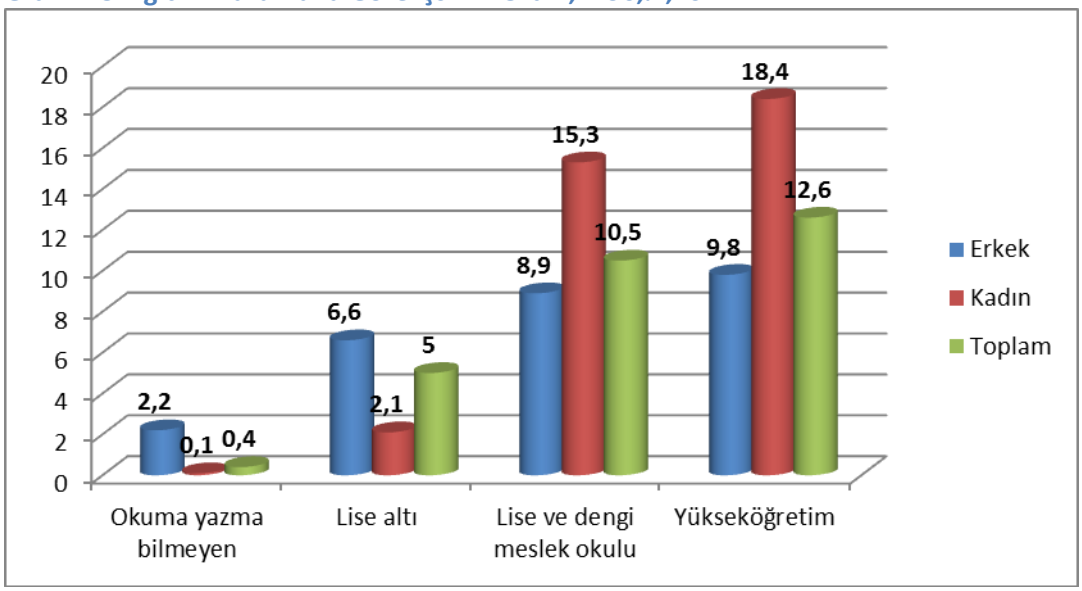

Kaynak: TÜİK

En düşük işsizlik oranı %0,4 ile okur yazar olmayanlarda iken bunu %5 ile lise altı eğitimliler izlemektedir. Eğitimsizler ve düşük eğitimliler işgücü piyasası dışında yer almaktadırlar. Lise ve dengi okul mezunlarında %10,5 olan işsizlik oranı yüksekokul mezunlarında %12,6'dır. Diğer bir ifade ile işsizlik oranının en yüksek olduğu eğitim seviyesi yüksek eğitimdir. Yalnız bölgede çok ilginç bir yapı dikkati çekmektedir. Hem lise ve dengi meslek okulu hem de yüksek eğitim işsizlik oranını yükselten kadınlardır. Lise ve dengi meslek okulunda erkeklerde %8,9 olan işsizlik oranı, kadınlarda %15,3'e, yüksek eğitimli erkeklerde %9,8'den

kadınlarda %18,4'e yükselmektedir. Yüksek eğitimli kadınlardaki işsizlik oranı, bölgenin en yüksek işsizlik oranıdır.

Grafik 19: Cinsiyete göre İşsizlik Oranı,TR90,%,2011

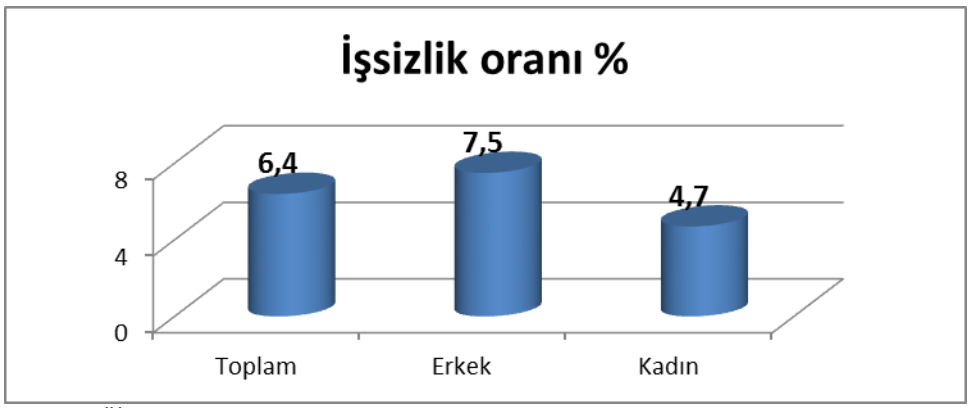

Kaynak: TÜİK

Bölge toplam işsizlik oranı %6,4, erkek işsizlik oranı %7,5, kadınlarda %4,7'dir.

Grafik 20: Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Oranı,TR90,%,2011

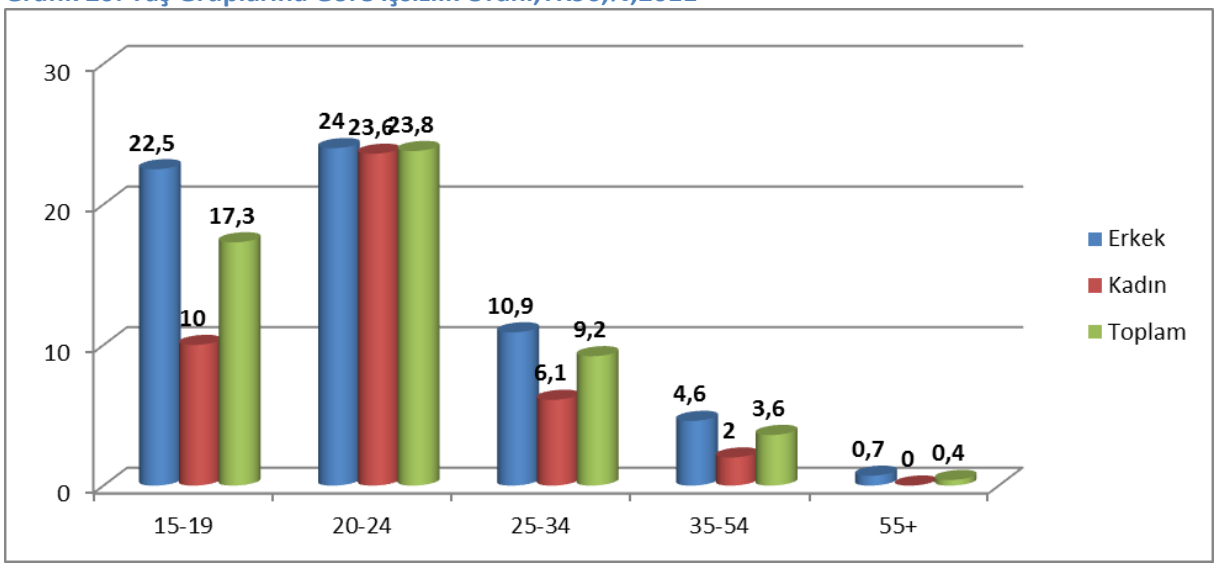

Kaynak: TÜİK

En yüksek işsizlik oranı hem erkeklerde hem de kadınlarda 20-24 yaş grubundadır. Bu yaş grubunda %23,8 olan işsizlik oranı, erkeklerde %24, kadınlarda ise %23,6'dır. Bölgedeki en yüksek işsizlik oranı da 20-24 yaş grubu erkeklerdeki işsizlik oranıdır. 20-24 yaş grubunu %17,3 ile 15-19 yaş grubu takip etmektedir. Bu grupta erkeklerde işsizlik oranı %22,5 ile %10 olan kadınlar işsizlik oranından daha yüksektir.

Tablo 14: Daha Önce Çalışılan Faaliyete Göre İşsizlerin Eğitim Durumu,TR90, bin kişi, 2011

	Tarım	Sanayi	Hizmet	İlk kez iş arayanlar	Toplam
Okuma-yazma bilmeyen	0	0	0	0	**0**
Bir okul bitirmeyen	0	0	0	0	**1**
İlkokul	2	8	4	1	**16**
Ortaokul veya dengi meslek okul	1	3	2	0	**7**

Genel lise	1	2	5	3	**11**
Lise dengi meslek okul	1	3	4	2	**9**
Yüksekokul veya fakülte	1	3	6	7	**17**
İlköğretim	2	3	3	2	**9**
Toplam	**7**	**23**	**23**	**16**	**71**

Kaynak: TÜİK

Bölgenin eğitim düzeyine paralel olarak işsizlerin %55,7'si lise altı eğitimlidir. Yüksek okul mezunlarının %41'ini ilk kez iş arayanlar oluşturmaktadır.

Tablo 15: İş arama sürelerine göre ilk kez iş arayanlar, TR90, bin kişi, 2011

	Erkek	Kadın	Toplam
1 yıldan az	**3**	**3**	**7**
1 yıl ve daha çok	**5**	**4**	**9**
Toplam ilk kez iş arayan	**9**	**7**	**16**
Toplam işsiz	**50**	**21**	**71**

Kaynak: TÜİK

Bölgedeki işsizlerin %22,54'ü ilk kez iş aramaktadır. Kadın işsizlerin içinde ilk kez iş arayan kadın oranının yüksekliği dikkat çekmektedir. Kadın işsizlerin % 33,3'i ilk kez iş aramaktadır. Bu oran erkeklerde % 18'dir.

Bölgede dikkat çeken diğer bir husus ilk kez iş arayanların, toplam işsizlerden daha uzun süreli işsizliğe maruz kalmalarıdır. Bölgede toplam işsizlerin %39,4'ü bir yıldan daha çok süredir iş aramaktadır. Buna karşılık, ilk kez iş arayanların %56,3'ü bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır. Cinsiyetler arasında iş arama süreleri hem ilk kez iş arayanlarda hem de işi varken işsiz kalanlarda farklılaşmaktadır.

Grafik 21: İlk Kez İş Arayanların İş Arama Sürelerine Göre Dağılımı,TR90,%,2011

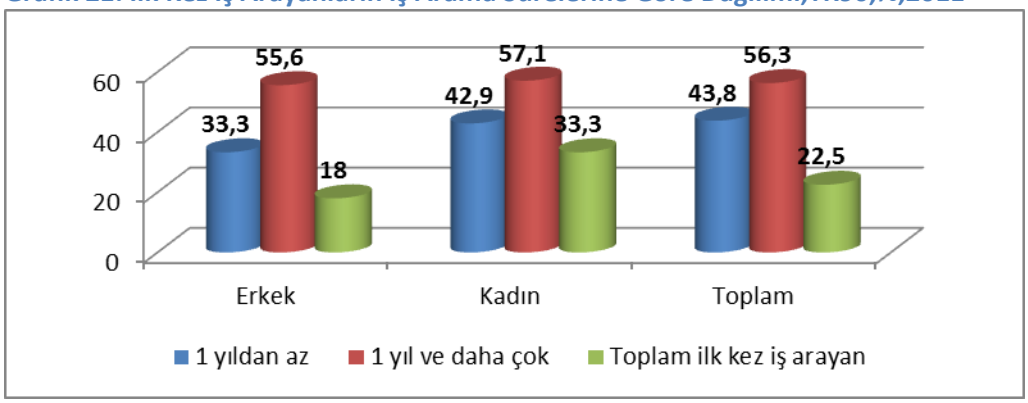

Kaynak: TÜİK

İlk kez iş arayan kadınların işsizlik süreleri erkeklerden uzundur. İşgücü piyasasına ilk kez girmek isteyen kadınların %57,1'i bir yıldan fazla süredir iş ararken, erkeklerde bu oran %55,6'dır. Tüm işsiz erkeklerin %38'i, kadınların %42,9'u bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır.

Tablo 16: Eğitim Düzeyine Göre İş Arama Süreleri, TR90, bin kişi, 2011

	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
TOPLAM				
1 yıl yıldan az	21	11	8	**41**
1 yıl ve daha çok	11	9	8	**28**
Bekleyen	1	0	0	**2**
Toplam	**33**	**21**	**17**	**71**
ERKEK				
1 yıl yıldan az	18	7	4	**30**
1 yıl ve daha çok	9	6	4	**19**
Bekleyen	1	0	0	**1**
Toplam	**28**	**13**	**9**	**50**
KADIN				
1 yıl yıldan az	3	4	4	**11**
1 yıl ve daha çok	2	3	4	**9**
Bekleyen	0	0		**0**
Toplam	**5**	**8**	**8**	**21**

Kaynak: TÜİK

Eğitim düzeyine göre de iş arama süreleri farklılaşmaktadır. Lise altı eğitimlilerin verilen kayıt dışı çalışmayı daha çok kabul etmeleri, işsizlik sürelerinde de etkili olmaktadır. Lise altı eğitimlilerin %63,6'sı bir yıldan daha az sürede iş bulurken, yüksek eğitimlilerin %47'si bir yıldan fazla süredir iş aramaktadır.

GENÇ İŞSİZ

Bölge işsizlerinin % 40'ını gençler oluşturmaktadır. İşsizlik oranı genç nüfusta % 21,9'dur. 25 yaş ve üzeri nüfustaki işsizlik oranı ise sadece % 4,4'tür.

Tablo 17:Genç ve Yetişkinlerin İşgücü Durumu, TR90, bin kişi, 2011

	Nüfus	**İstihdam**	**İşsiz**	**İşgücü**	**İşgücü dışı nüfus**	**İstihdam oranı,%**	**İşsizlik oranı,%**	**İşgücü dışı nüfus,%**
15-24 yaş	365	100	28	128	237	27,3	21,9	64,9
25+yaş	1.565	936	43	979	588	59,8	4,4	37,4
Toplam	1.930	1.036	71	1.107	823	53,7	6,4	42,6

Kaynak:TÜİK,HİA

Genç işsizlik oranı cinsiyetler arasında çok büyük farklılık göstermemektedir. Erkeklerde %23,2, kadınlarda %20'dır. İşgücü piyasasına ilk kez girecek olan genç nüfus işsiz gençlerin %28'dir. Genç işsizlerin büyük çoğunluğu (%72) daha önce bir işte çalışmış olup da işini kaybeden gençlerden oluşmaktadır. Gençlerin büyük çoğunluğu çalıştıkları sektörlere bağlı olarak hizmetler sektöründe çalışırken işsiz kalmıştır, daha önce sanayi sektöründe çalışmış olanlar ikinci sıradadır, üçüncü sırayı tarım almaktadır.

Genç nüfusta olduğu gibi toplam işsizlerin de sadece beşte birine yakın kısmı (%22,5) ilk kez işgücü piyasasına girmeye çalışmakta, iş aramaktadır. İlk kez iş arayanların % 44 kadındır. Her iki cinsiyette de işsizlerin çoğunluğu hizmet sektöründe çalışırken işsiz (%32) kalmıştır. Sanayi sektöründe çalışırken işsiz kalanlar toplam işsizlerin %31'ini tarımda çalışırken işsiz kalanlar ise toplam işsizlerin %10'unu oluşturmaktadır.

İŞGÜCÜ DIŞINDAKİ NÜFUS

Grafik 22: Eğitim Durumuna Göre İşgücü Dışında Bulunma oranı,TR90,%,2011

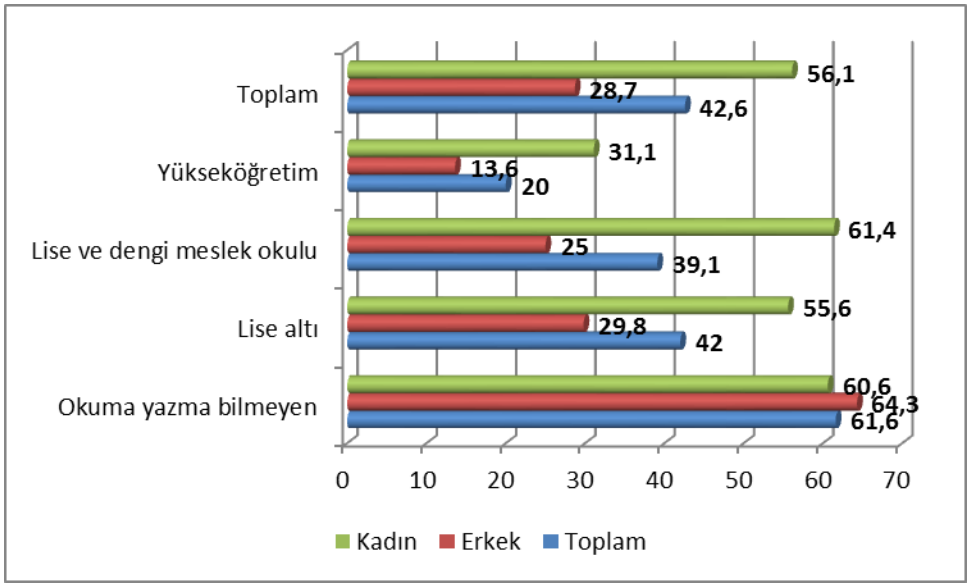

Kaynak: TÜİK

Cinsiyet ve eğitim düzeyine göre işgücü dışında bulunma oranı ve nedeni farklılaşmaktadır. Çalışabilir yaştaki erkek nüfusun % 28,7'si işgücü dışında iken, kadınlarda bu oran % 56,1'e çıkmaktadır.

Eğitim düzeyi arttıkça her iki cinsiyette de işgücü dışında kalma azalmaktadır. Bu durum özellikle yüksek eğitimde çok belirgindir. Durum yine kadınların aleyhine olmakla birlikte, yüksek eğitimli kadınların %31,1'i, erkeklerin % 13,6'sı işgücü dışındadır. Cinsiyetler arası fark 17,5 puandır. Farkın en yüksek olduğu iki grup vardır. Lise altı eğitimliler ve lise mezunları. Lise altı eğitimlilerde 25,8, lise mezunlarında da 36,4 puan cinsiyetler arası fark kadınlar aleyhinedir.

Tablo 18: İşgücü Dışında Bulunma Nedeni ve oranı, TR90, bin kişi, 2011

	Nüfus (000)			Oran (%)		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
İş bulma ümidi yok	19	6	25	7	1,1	3
İş aramayıp çalışmaya hazır olan	14	17	31	5,2	3,1	3,8
Mevsimlik çalışan	2	2	4	0,7	0,4	0,5
Eğitim ve öğretimde olanlar	87	74	161	32,2	13,4	19,6
Ev işleri ile meşgul	0	278	278	0	50,2	33,8
Emekli	68	15	83	25,2	2,7	10,1
Özürlü yaşlı veya hasta	70	148	218	25,9	26,7	26,5

Ailevi ve kişisel nedenler	4	8	12	1,5	1,4	1,5
Diğer	6	4	11	2,2	0,7	1,3
Toplam	270	554	823	100	100	100

Kaynak: TÜİK

İşgücü dışında bulunma nedenlerinde kadınlarda ilk sırada %50,2 ile ev işleri ile meşgul olma yer alırken, erkeklerde %32,2 ile eğitimde ve öğretimde olanlar yer almaktadır. İşgücü dışındaki kadın nüfusun sadece %2,7'si emeklidir. Erkeklerde ikinci sırada %25,9 özürlü yaşlı veya hasta grubunda yer alırken, kadınlarda bu oran %26,7'dir. Erkeklerde dikkat çeken diğer bir husus iş bulma ümidi olmadığı veya diğer nedenlerle çalışmak istedikleri halde iş aramayanların işgücü dışındaki erkeklerin % 12,2'sini oluşturmalarıdır.

3. İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

Artvin'de 2012 yılı sonunda kayıtlı işsiz sayısı 10.188 kişidir. Kayıtlı işsizlerin % 51,6'sı erkek, % 48,4'ü kadındır. Türkiye'de kayıtlı işsizlerin % 60,4'ü erkek, % 39,6'sı kadındır. Artvin'de kayıtlı işsizlerin cinsiyet dağılımları Türkiye dağılımına göre farklıdır. İlde kadın ve erkek arasında neredeyse eşit bir dağılım söz konusudur.

Tablo 19: Kayıtlı İşsizlerin Yaş Grupları ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

	ARTVİN				TÜRKİYE			
Yaş grupları	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Oran%**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Oran%**
15-19	128	106	234	2,3	50.288	32.115	8.2403	3,5
20-24	947	940	1.884	18,5	274.705	199.468	474.173	20
25-29	1.113	1.002	2.115	21,2	313.831	211.007	524.838	22,1
30-34	943	868	1.881	18,5	258.215	170.357	428.572	18,1
35-39	762	716	1.478	14,5	191.732	130.177	321.909	13,6
40-44	648	685	1.333	13,1	149.106	96.750	245.856	10,4
45-49	440	388	828	8,2	114.150	55.503	169.653	7,2
50-54	170	148	318	3,1	46.710	26.124	72.834	3,1
55-59	77	58	135	1,3	22.494	10.309	32.803	1,4
60-64	18	12	30	0,3	8.248	4.391	12.639	0,5
65+	9	10	19	0,2	4.142	2.440	6582	0,3
Toplam	5.255	4.933	10.188	100,0	1.433.621	938.641	2.372.262	100,0

Kaynak: İŞKUR

2012 İŞKUR İstatistiklerine göre ilde en yüksek kayıtlı işsiz Türkiye'deki gibi 25-29 yaş grubundadır. Kayıtlı işsizlerin %21,2'si bu yaş grubundadır. 25-29 yaş grubunu %18,5 ile 20-24 yaş grubu ve aynı oranla 30-34 yaş grubu takip etmektedir. Yaş artıkça kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. 20-34 yaş grubundaki kayıtlı işsizler, Türkiye toplamında %60,2'sini, ildeki toplam işsizlerin ise %57,7'sini oluşturmaktadır. 15-19 yaş grubundaki işsizlerin toplam işsizler içindeki payı ise Türkiye ortalamasından daha düşüktür. İlde %2,3 olan 15-19 yaş grubunun payı, Türkiye toplamında %3,5'dir.

Tablo20:Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2012

	ARTVİN				TÜRKİYE			
Eğitim durumu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Oran %**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Oran%**
Okur-yazar değil	45	75	120	1,2	21.759	23.216	44.975	1,9
Lise altı	2767	2617	5.384	52,8	775.745	393.230	1.109.535	49,3
Ortaöğretim	1712	1515	3.227	31,7	417.795	294.049	711.844	30
Yüksek Okul	731	726	1457	14,3	218.322	228146	446.468	18,8
Toplam	5255	4933	10.188	100,0	1.433.621	938.641	2.372.262	100,0

Kaynak: İŞKUR

İlin eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından daha düşük olmasına rağmen, kayıtlı işsizlerin dağılımında lise mezunlarının payı Türkiye ortalamasından yüksektir. İlde lise altı eğitimlilerinin kayıtlı işsiz içindeki payı %52,8 ile %49,3 olan Türkiye toplamının üstünde iken, lise mezunlarının payı %31,7 ile %30 olan Türkiye toplamından yüksektir. Yüksekokul mezunlarının payı Türkiye toplamından düşüktür.

Grafik 23: Kayıtlı İşsizler İçinde Öğrenim Durumuna Göre Kadın Payı, %,2012

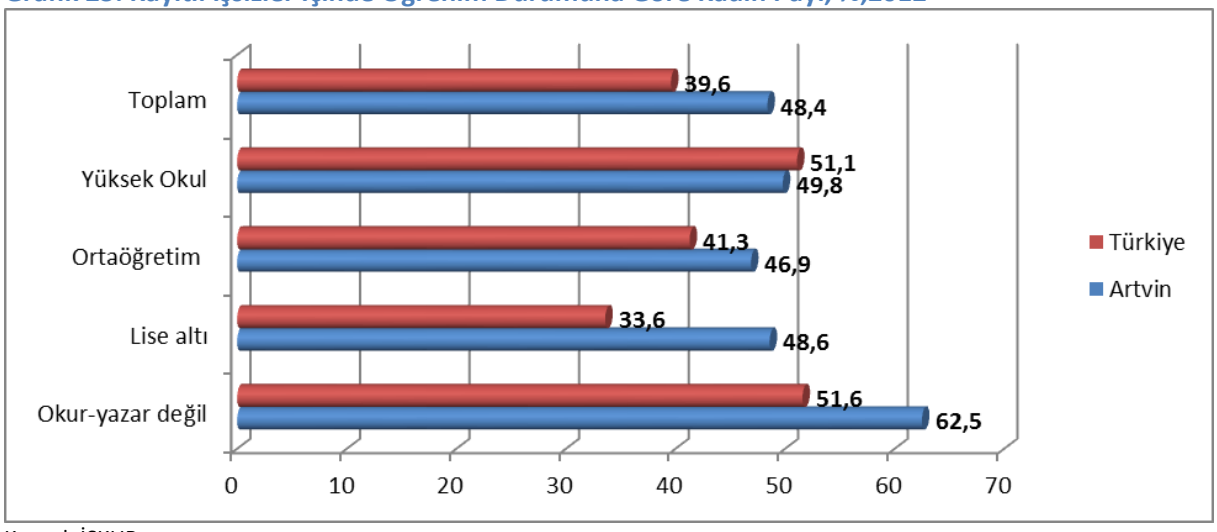

Kaynak:İŞKUR

İlde toplam işsizlerin içinde kadının payı Türkiye ortalamasından 8,8 puan daha yüksektir. Cinsiyetler arası dağılımda iki cinsiyet arasındaki en belirgin fark ilde okur-yazar değil iken, Türkiye'de lise altı mezunlarındadır. Artvin'de lise mezunları kayıtlı işsizler içinde %46,9 olan kadın işsiz oranı, Türkiye'de %41,3'dür. Yüksekokul mezunlarında Artvin ve Türkiye'de kadın kayıtlı işsiz oranı hemen hemen aynıdır.

Tablo 21: Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

	ARTVİN			TÜRKİYE		
	Erkek	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
15-19	2	1	3	632	326	958
20-24	49	18	67	12.713	12.630	25.343
25-29	228	53	281	52.390	28.208	80.598
30-34	257	29	286	64.554	26.725	91.279
35-39	199	28	227	50.751	18.661	69.412
40-44	183	19	202	40.179	13.611	53.790
45-49	105	8	113	26.471	6.372	32.843
50-54	32	2	34	5.393	2.675	8.068

55-59	9	2	11	2.067	750	2.817
60-64	2	0	2	322	107	429
65+	0	0	0	151	31	182
Toplam	1.066	160	1.226	255.623	110.096	365.719

Kaynak:İŞKUR

İşsizlik ödeneği başvurularının büyük çoğunluğunu Türkiye toplamında olduğu gibi erkekler oluşturmaktadır. İşsizlik ödeneği başvurularının %86,9 'unu erkekler oluştururken, bu oran Türkiye için %30,1'dir. Artvin'de en yüksek işsizlik ödeneği başvurusu 30-34 yaş grubu erkeklerdedir. Bunu 25-29 yaş grubu erkekler takip etmektedir. İşsizlik ödeneği başvuruları erkeklerde yaş gruplarına göre Türkiye ile aynı özellik göstermektedir.

İşsizlik ödeneğinde çalışma sürelerinin etken olması nedeni ile işsizlik ve işsizlik ödeneği dağılımı arasında bir paralellik "olmaması" beklenmektedir. En yüksek işsizlik oranı 25-29 yaş grubunda iken en yüksek işsizlik ödeneği 30-34 yaş grubundadır.

Tablo 22: Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

	ARTVİN			TÜRKİYE		
Eğitim durumu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Okuma yazma bilmeyenler	4	0	4	1.417	1.026	2.443
Okur yazar olanlar	9	0	9	2.265	1.010	3.275
İlköğretim	624	50	674	144.185	38.436	182.621
Ortaöğretim	339	54	393	75.717	39.121	114.838
Ön lisans	60	31	91	11.817	12.670	24.487
Lisans	30	25	55	19.429	16.960	36.389
Yüksek Lisans	0	0	0	761	845	1.606
Doktora	0	0	0	32	28	60
Toplam	1.066	160	1.226	255.623	110.096	365.719

Kaynak: İŞKUR

İşsizlik ödeneği başvurularında hem Türkiye'de hem de Artvin'de en fazla başvuru ilköğretim seviyesindedir. Bunu orta öğretim mezunları takip etmektedir. Ancak cinsiyete göre baktığımızda Erkeklerde en fazla başvuru İlköğretim seviyesinde iken kadınlarda orta öğretim görünmektedir. Bu sıralama Türkiye'de de aynıdır.

Tablo 23:Açık İşlerin Dağılımı, 2012

	ARTVİN				TÜRKİYE			
	Tarım dışı	**Tarım**	**Toplam**	**Oran**	**Tarım dışı**	**Tarım**	**Toplam**	**Oran**
Kamu	2.107	227	2.334	50,3%	846.360	4.776	851.136	85,8%
Özel	2.297	7	2.304	49,7%	129.528	11.140	140.668	14,2%
Toplam	4.404	234	4.638	100,0%	975.888	15.916	991.804	100,0%

Kaynak:İŞKUR

10.188 kayıtlı işsize karşın ilde 4.638 açık iş mevcuttur. Açık işlerin %50,3'ü kamu sektörüne %49,7'si özel sektöre aittir. Türkiye'de kamu sektöründeki açık işler toplam açık işlerin %85,8'dir. Özel sektör açık işin büyük çoğunluğu tarım dışı sektörlere yöneliktir.

Tablo 24: İşe Yerleştirilenler ve İşe Yerleştirme Oranı, 2012

	Sektörler	Açık iş	İşe yerleştirilenler	İşe yerleştirme
ARTVİN	Tarım dışı	4.404	3687	83,7
	Tarım	234	229	97,9
	Toplam	4.638	3916	84,4
TÜRKİYE	Tarım dışı	975.888	543.621	55,7
	Tarım	15.916	12.966	81,5
	Toplam	991.804	556.587	56,1

Kaynak:İŞKUR

İlde 2012 yılı itibariyle 3.916 kişi işe yerleştirilmiştir. İlde işe yerleştirme oranı[7] %84,4'dür ve %56,1 olan Türkiye işe yerleştirme oranının çok üzerindedir.

Tablo25: Yaş Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler, 2012

	ARTVİN			TÜRKİYE		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	84	19	103	24.961	14.201	39.162
20-24	492	215	707	88.397	39.393	127.790
25-29	575	223	798	88.408	31.386	119.794
30-34	479	211	690	69.815	28.025	97.840
35-39	406	175	581	47.764	23.797	71.561
40-44	376	147	523	33.708	16.386	50.094
45-49	237	86	323	22.844	8.340	31.184
50-54	98	29	127	9.603	2.969	12.572
55-59	37	10	47	4.043	874	4.917
60-64	12	2	14	1.157	196	1.353
65+	3	0	3	279	41	320
Toplam	2.799	1.117	3.916	390.979	165.608	556.587

Kaynak:İŞKUR

Her iki cinsiyette de en fazla işe yerleştirme 25-29 yaş grubundadır. İşe yerleştirilen her 5 kişiden biri bu yaş grubundadır. Türkiye toplamında ise 20-24 yaş grubunda işe yerleştirme görülmektedir. Yaş arttıkça beklendiği gibi işe yerleştirme oranları azalmaktadır.

Kayıtlı işsizlerin %48,4'ü kadın işsiz iken, işe yerleştirilenlerin %28,5'i kadındır. İlde kadınların işe yerleştirme oranı Türkiye ortalamasından düşüktür. Türkiye toplamında toplam işe yerleştirilenlerin %29,8'i kadındır.

Tablo 26: Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmeler, 2012

	ARTVİN				TÜRKİYE			
	Erkek	Kadın	Toplam	Oran	Erkek	Kadın	Toplam	Oran
Okuma yazma bilmeyenler	15	18	33	0,8	1.739	863	2.602	0,5
Okur-yazar olanlar	10	18	28	0,7	15.200	5.765	20.965	3,8
İlköğretim	1.743	570	2.313	59,1	229.017	89.619	318.636	57,2
Ortaöğretim	803	345	1.148	29,3	113.021	46.740	159.761	28,7
Ön lisans	154	119	273	7	19.487	13.060	32.547	5,8

[7] İşe yerleştirme oranı: İse yerleştirilen sayısı/ Açık iş sayısı*100

Lisans	74	45	119	3	12.229	9.196	21.425	3,8
Yüksek lisans		2	2	0,1	280	364	644	0,1
Doktora			0		6	1	7	0,0
Toplam	2.799	1.117	3.916	100,0	390.979	165.608	556.587	100,0

Kaynak:İŞKUR

İşe yerleştirilenlerin %59,1'i ilköğretim mezunudur. Bu oran %57,2 olan Türkiye toplamının üzerindedir. İşe yerleştirilen erkeklerin %44,5'i, kadınların %14,6'sı ilköğretim mezunudur. İkinci sırada %29,3 ile ortaöğretim mezunları gelmektedir. İşe yerleştirilenlerin sadece %10,1'i ön lisans, lisans ve yüksek lisansı da içeren yüksek eğitimlilerdir.

Tablo 27:Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayısı, 2012

	ARTVİN			TÜRKİYE		
	Kurs Sayısı	Katılan sayısı	Kurs Sayısı Oran%	Kurs Sayısı	Katılan sayısı	Kurs Sayısı Oran%
Girişimcilik	6	151	1,8	900	24.953	3,3
İstihdam Garantili işgücü yetiştirme kursları	11	212	3,3	4.564	116.451	16,7
İşgücü yetiştirme kursları (Genel)	33	485	9,8	1.576	34.019	5,8
TYÇP	87	3.093	25,7	4.936	186.599	18
İşbaşı eğitim programları	184	216	54,4	8.018	18.570	29,3
UMEM Projesi	3	44	0,9	2.359	41.054	8,6
UMEM (İEP)	14	28	4,1	3.333	12.503	12,2
Diğer Kurslar	0	0		1.665	30.496	6,1
Toplam	338	4.229	100,0	27.351	464.645	100,0

Kaynak: İŞKUR

2012 yıl sonuna kadar İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 338'dir. Açılan kursların %54,4'ü İşbaşı eğitim programlarıdır. Bu oran Türkiye oranından (%29,3) oldukça yüksektir. Bunu TYÇP (Toplum yararına çalışma programı) %25,7 ile takip etmektedir. Üçüncü sırada İşgücü yetiştirme kursları %9,8 ile gelmektedir. UMEM İşbaşı Eğitim Programları %4,1'le dördüncü sıradadır. Türkiye'de ikinci sırada yer alan İstihdam Garantili Kurslar (%16,7) Artvin'de %3,3'le beşinci sıradadır.

Kursiyer oranlarına baktığımızda Artvin'de TYÇP'ye katılan kursiyer sayısı toplam kursiyerin %73,1'ini oluşturmaktadır. Bu oranı İşgücü Yetiştirme Kursları (genel) %11,5'le takip etmektedir. Üçüncü sırada işbaşı eğitim programları kursiyerleri %5,1 oranla ve dördüncü olarak da istihdam garantili kurslara katılan %5 oranla takip etmektedir. Türkiye'de de ilk sıra TYÇP katılımcılarının oranı %40,2. İkinci olarak İstihdam Garantili kurslar %25,1 oranı ile gelmektedir. 2012 yılında Artvin Çalışma ve İş Kurumu tarafından açılan kurslar ek tablo 1de gösterilmiştir.

Tablo 28: Kursa Katılanların Cinsiyete Göre Dağılımı,2012

	ARTVİN			TÜRKİYE		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kursa katılan sayısı	2.512	1.717	4.229	277.701	186.944	464.645
Kursa katılan sayısı%	59,4	40,6	100,0	59,8	40,2	100,0

Kaynak: İŞKUR

Kursa katılanların %40,6'sı kadındır. Bu oran Türkiye toplamıyla hemen hemen aynıdır. (%40,2)

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme sistemi eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamamaktadır. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 29: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Periyot**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[8]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 30 Kasım	İSCO 88- NACE REV.1.1	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**

Kaynak: İŞKUR

[8] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

Türkiye İş Kurumu, 2012 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 10 Eylül – 31 Ekim 2012 tarihleri arasında Türkiye genelinde 53.194 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 9" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,
- 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

[9] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Grafik 24: Artvin ili İşyerlerinin sektörel dağılımı,%,2012

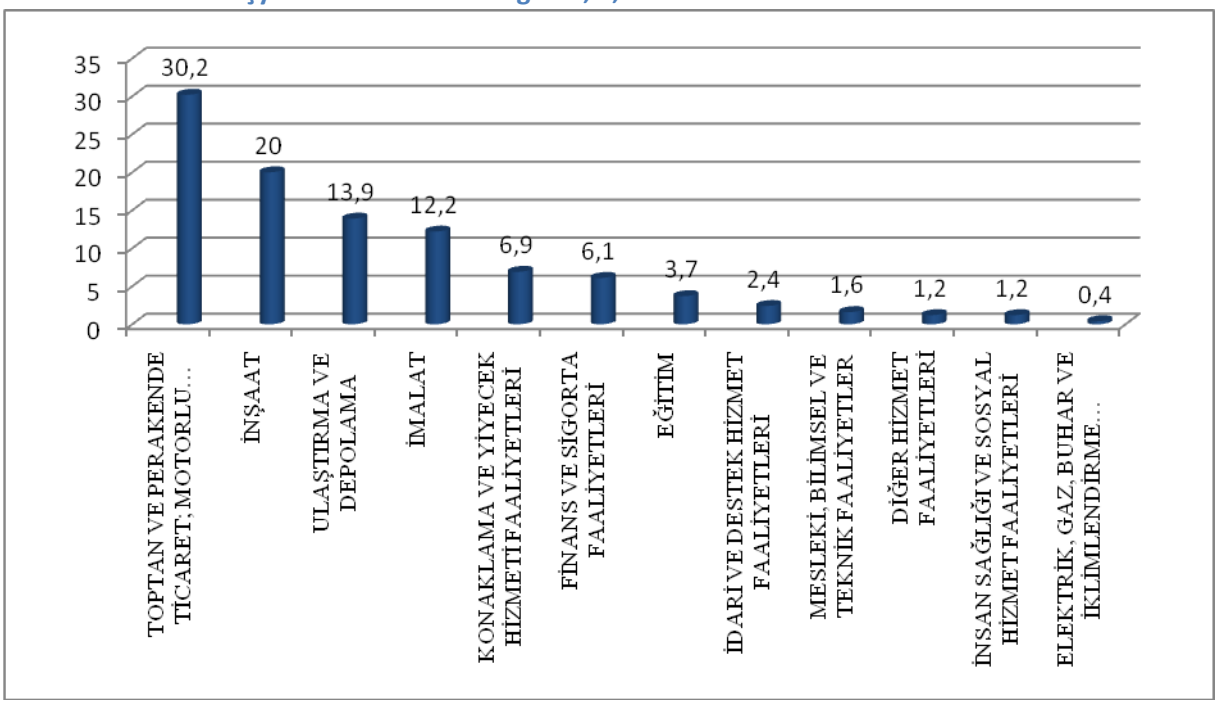

Kaynak: İPTA

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Her 100 işyerinin 30,2'si ticaret sektöründedir. Bu sektörü arazinin engebeli olmasına karşın baraj ve hes projeleri sayesinde %20 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Bunu; sınır kapısının mevcut olması ve coğrafi konum, liman işletmesinin faaliyetleri sayesinde ulaştırma ve depolama sektörü %13,9 ile takip etmektedir. Dördüncü sırada %12,2 pay ile imalat faaliyetleri yer almaktadır.

Grafik 25: Türkiye geneli işyerlerinin sektörel dağılımı,%,2012

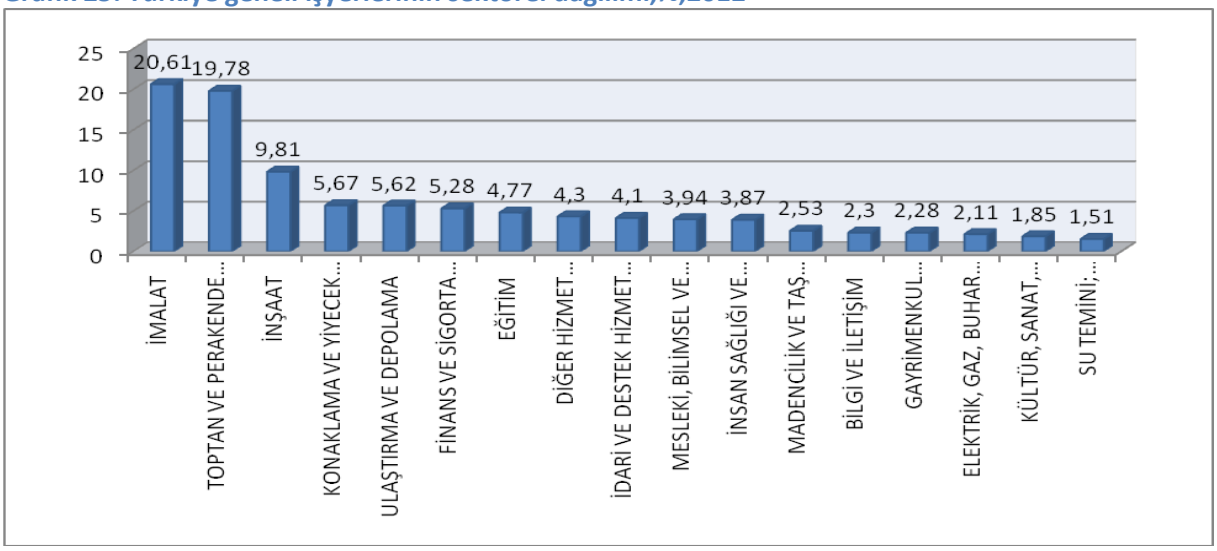

Kaynak: İPTA,2012

Artvin'deki işyerleri Türkiye toplam işyerlerinin %0,2'sini oluşturmaktadır. Sektörel bazda bakıldığı zaman ilde en büyük paya sahip olan toptan ve perakende ticaret Türkiye genelinin %0,06'sını oluşturmaktadır. Bunu %0,4 ile inşaat sektörü takip etmektedir

Grafik 26: Artvin ili Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012

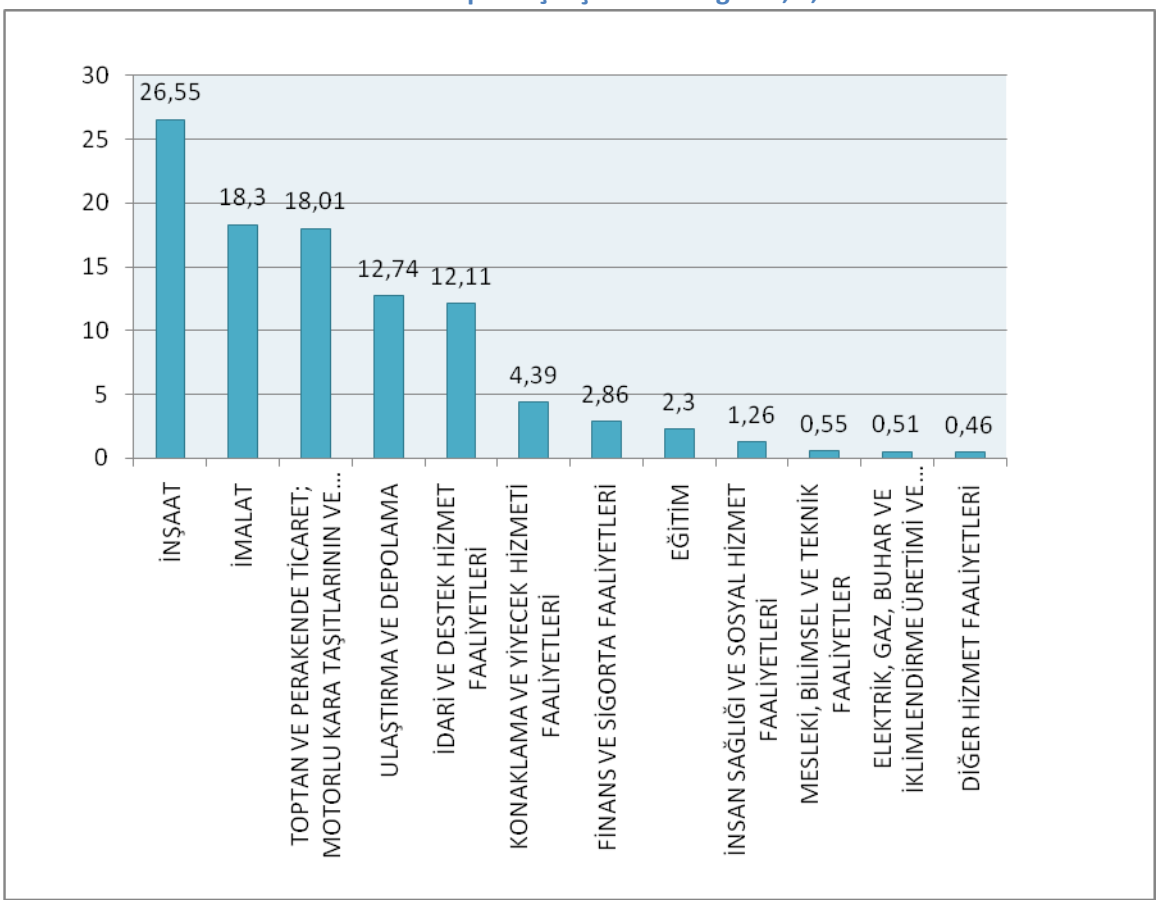

Kaynak: İPTA

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların % 62'si İnşaat, İmalat, Toptan ve perakende ticaret sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör grafikte görüldüğü gibi Türkiye'de olduğunun aksine İnşaat sektörüdür. İnşaat sektörü % 26,55'lik oranla ilk sırada yer almıştır. İmalat sektöründe çalışanlar Türkiye'de toplam çalışanların % 24'ü iken, bu oran ilde % 18,3'de kalmıştır. Toptan ve perakende ticaret sektörü ise Türkiye sıralamasıyla aynı olarak, %18,01 ile üçüncü sırada yer almıştır. Çalışanların sektör dağılımı Türkiye dağılımından farklı olmuştur.

Artvin'de araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan erkeklerin % 29,6'sı İnşaat, % 19,7'si İmalat, % 16,7'si Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde çalışmaktadır. Kadınların % 26,1'i Toptan perakende ve ticaret, % 25,22'si İdari ve destek hizmetleri, % 9,5'i İmalat sektöründe çalışmaktadır. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe çalışan kadın sayısı sektörde çalışan erkek sayısından fazladır.

Grafik 27:Türkiye Geneli Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012

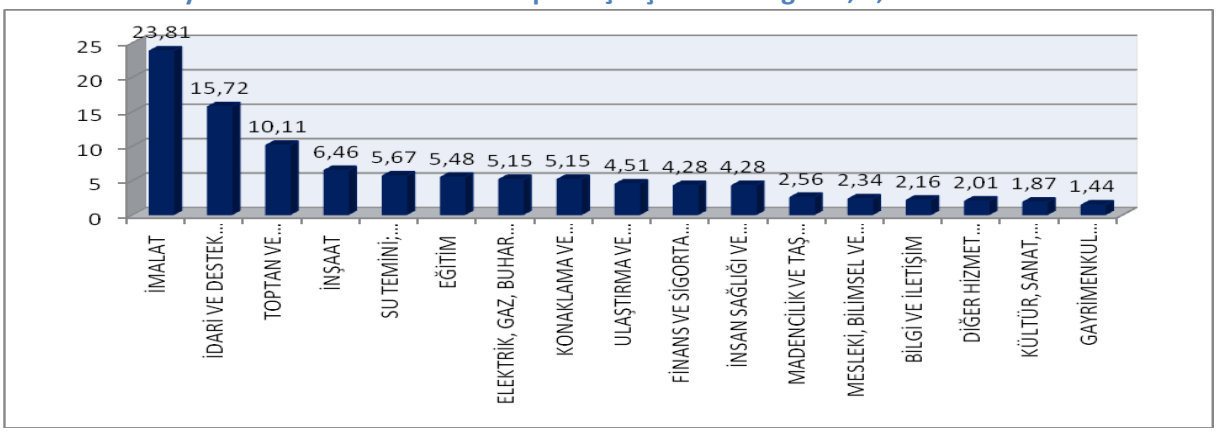

Kaynak: İPTA,2012

Grafik 28: Artvin ili 50+ Sektörlere Göre Toplam Çalışanların Dağılımı,%, 2012

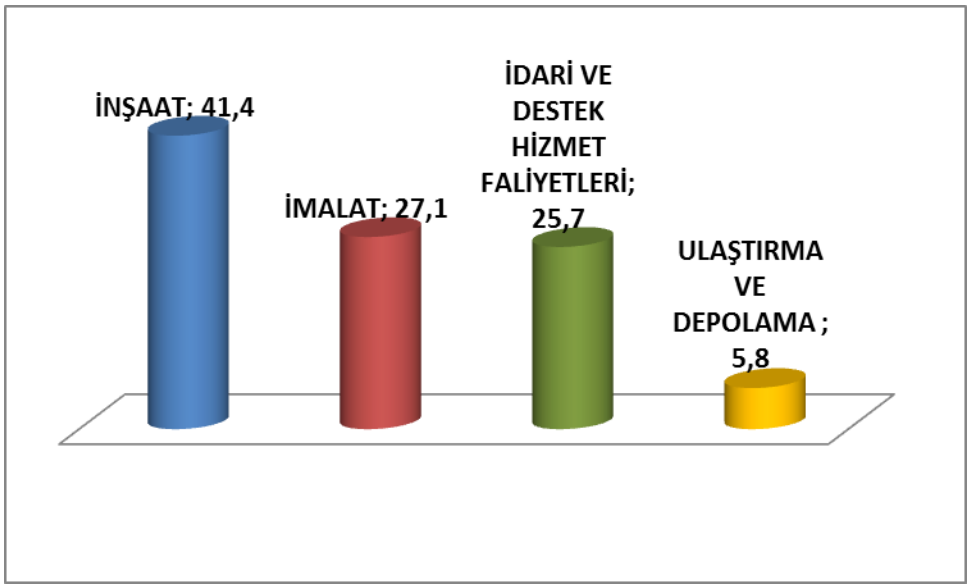

Kaynak: İPTA

İlde 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde sektör sıralaması yer değiştirmektedir. İlk sırada inşaat sektörü yer almakta, inşaatı imalat sektörü takip etmektedir. 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinin %41'i inşaat, %27'si imalat sektöründedir. Bu iki sektörü yine idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

İlde ve Türkiye genelinde çalışanların büyük çoğunluğu erkektir. Çalışanların içinde kadınların payı ilde %13,8'dir. Türkiye toplamında kadın çalışanların payı ise %25,2'dir.

Grafik 29: Ana meslek gruplarına göre çalışan oranları, Artvin, Türkiye%

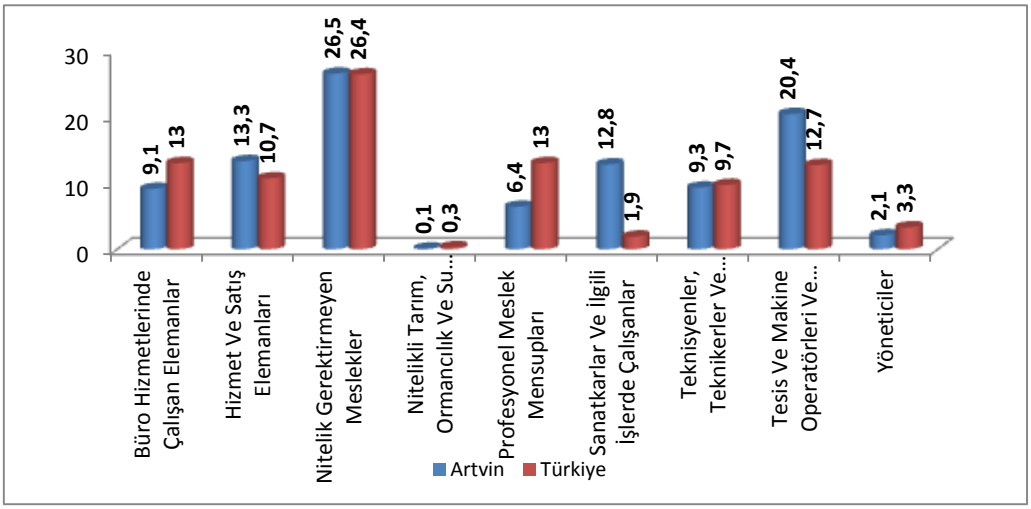

Kaynak:İl İPTA, İPTA 2012

İlde ana meslek gruplarının dağılımı Türkiye dağılımından farklılık göstermemektedir. İlde ilk sırada nitelik gerektirmeyen meslekler ana meslek grubunda çalışanlar yer alırken, bu Türkiye'de de aynıdır. İlde ikinci sırada Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer alırken, Türkiye'de bu sıralamada profesyonel meslek grupları ve büro hizmetlerinde çalışanlar aynı oranla yer almaktadır.

Erkeklerin %26,2'si nitelik gerektirmeyen mesleklerde, %23,5'i tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, %14,8'i sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubundadır. Kadınların %29'u nitelik gerektirmeyen mesleklerde, %28,3'ü büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, %24,3'ü Hizmet ve satış elemanları meslek grubunda çalışmaktadır.

Tablo 30: Artvin En fazla Çalışanı Olan İlk On Mesleğin Toplam Çalışanlar İçindeki Oranı ,%

İlk On Meslek (Toplam)	%	İlk On Meslek (Erkek)	%	İlk On Meslek (Kadın)	%
Beden İşçisi (Genel)	8,5	Beden İşçisi (Genel)	**9,7%**	Beden İşçisi (Temizlik)	**17,2 %**
Beden İşçisi (Temizlik)	7,4	Tır-Çekici Şoförü	**7,2%**	Temizlik Görevlisi	**5,5%**
Tır Şoförü	6,2	Beden İşçisi (Temizlik)	**5,9%**	Büro Memuru (Genel)	**5,5%**
Beden İşçisi (İnşaat)	3,7	Beden İşçisi (İnşaat)	**4,2%**	Bankacılık Meslek Elemanı	**4,9%**
Şoför-Yük Taşıma	3,1	Şoför-Yük Taşıma	**3,6%**	Sekreter	**4,9%**
Güvenlik Görevlisi	3	Ağır Kamyon Şoförü	**3,5%**	Kasiyer	**4,7%**
Ağır Kamyon Şoförü	3	Güvenlik Görevlisi	**3,1%**	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	**4,3%**
İş Makineleri Operatörü	2,6	İş Makineleri Operatörü	**3,1%**	Muhasebeci	**3,6%**
Temizlik Görevlisi	2,4	Temizlik Görevlisi	**1,9%**	Ön Muhasebeci	**3,2%**
Bankacılık Meslek Elemanı	2	Elektrik Teknisyeni	**1,7%**	Satış Danışmanı	**2,8%**
Toplam	42	Toplam	44	Toplam	56,6

Kaynak: İPTA

Yukarıdaki tablo incelendiğinde ilde mesleki çeşitliliğin fazla olmadığını görülmektedir. En yüksek çalışanı olan ilk 10 meslekte çalışanlar, toplam çalışanların %42'sini oluşturmaktadır. İlk sırada Beden İşçisi(genel) yer almaktadır. İlk onda yer alan meslekler sırası ile beden işçisi(genel), beden işçisi(temizlik),tır şoförü, beden işçisi(inşaat), şoför-yük taşıma, güvenlik görevlisi, ağır kamyon şoförü, iş makineleri operatörü, temizlik görevlisi, bankacılık meslek elemanıdır.

AÇIK İŞLER

Açık İş, Artvin İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında araştırmanın saha uygulaması sürecinde ziyaret edilen işyerlerinde işverenlerin, araştırmanın yapıldığı dönemde fiilen ihtiyaç duydukları meslekleri ve bu meslekteki ihtiyaç duyulan eleman sayısını ifade etmektedir. Yapılan ziyaret neticesinde, referans dönemi(10 Eylül-31 Ekim 2012) esas alınmak üzere, Türkiye genelinde toplam 215.243 adet açık iş, İlimiz genelinde ise 265 adet açık iş tespit edilmiştir.

Grafik 30: Artvin Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı,%,2012

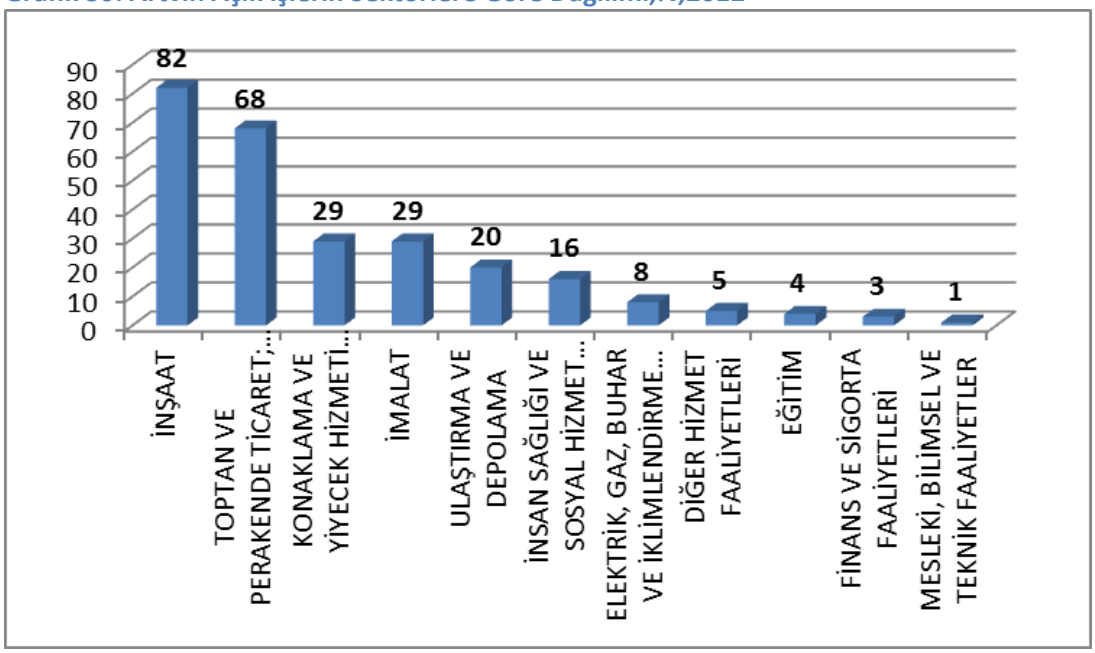

Kaynak: İPTA

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle en fazla açık iş[10] inşaat sektöründedir. Açık iş sıralamasında ikinci sırayı toptan ve perakende ticaret sektörü almaktadır. Artvin'de en fazla çalışanlar inşaat ve imalat sektörlerinde olduğu halde açık işlerin inşaat ve toptan perakende ticaret sektörlerinde olduğu görülmektedir. İlde çalışanların %26'sı İnşaat sektöründe iken açık işlerin %30'u İnşaat sektöründedir. Türkiye genelinde en fazla açık iş sırası ile imalat, inşaat ve toptan ve perakende ticaret sektörleridir.

Grafik 31: Artvin Sektörlere Göre Açık İş Oranları,%,2012

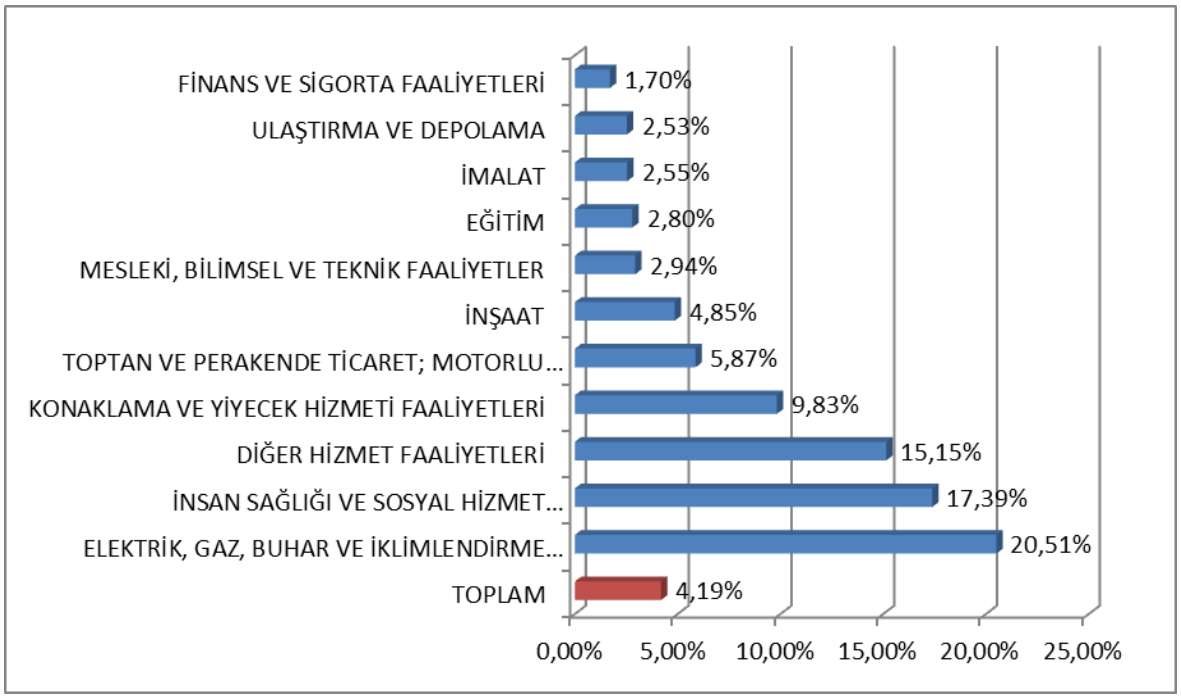

[10] Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

Kaynak: İPTA

Anket uygulanan işyerlerinde açık iş oranı[11] %4,19'dur. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektörler % 20,5 ile elektrik, gaz ve iklimlendirme imalatı sektörler, %17,4 ile insan sağlığı ve sosyal hizmetler, %15.2 ile diğer hizmet faaliyetleri sektörleridir. Gayrimenkul faaliyetleri ile kültür, sanat ve eğlence sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

İlde açık iş oranı %3,3 olan Türkiye toplamının yaklaşık 1 puan üzerindedir. İl çalışanlarının %26,55'ini barındıran inşaat sektöründeki açık iş oranı 4,85 olması Artvin ilinde inşaat sektöründeki iş gücünü karşılayacak potansiyelin bulunduğunu göstermektedir.

Türkiye genelinde en yüksek açık iş oranı % 6,1 ile İnşaat sektöründedir. Daha sonra ise gayrimenkul faaliyetleri ile imalat sektörleri gelmektedir.

Grafik 32: Artvin Ana meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,%,2012

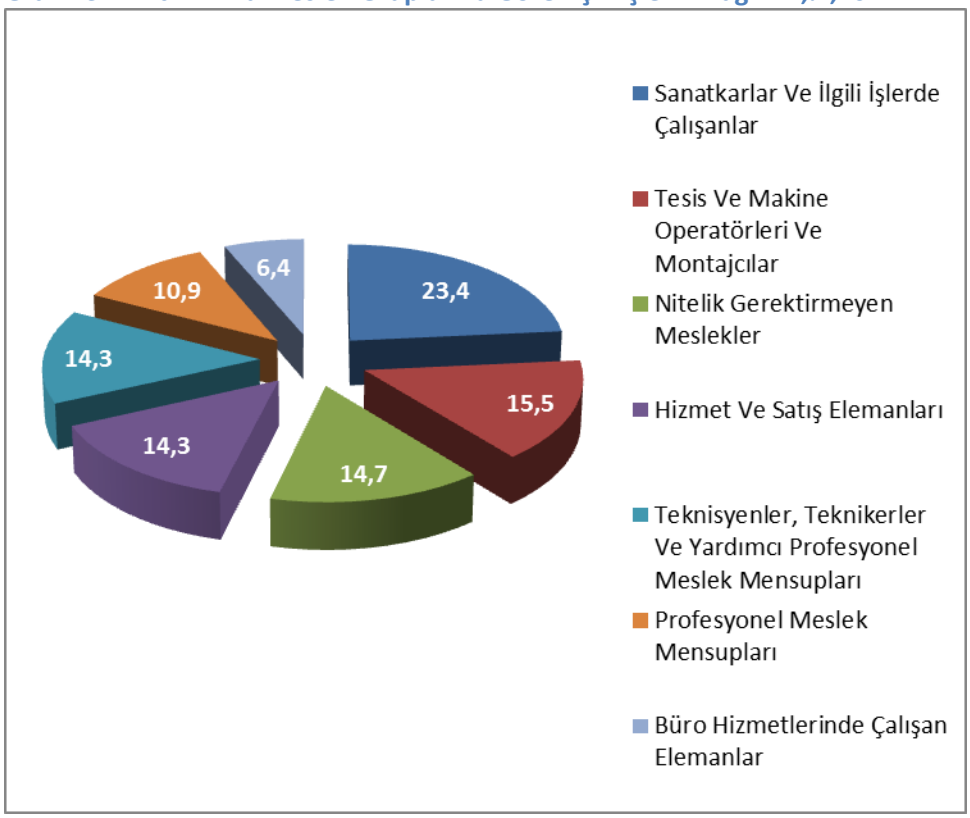

Kaynak: İPTA

Ana meslek grupları itibariyle en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu %23 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar grubudur. Bu ana meslek grubunu %16 ile tesis ve makine operatörü ve montajcılar, %15 ile nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar takip etmektedir.

Ana mesleklere göre açık işlerin dağılımı işyeri büyüklüklerine göre farklılaşmaktadır. Örneğin en fazla ihtiyaç duyulan sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubuna talep 10-49 çalışanı olan işyerlerindedir.

[11] Açık iş oranı (AİO) açık olan toplam pozisyonların oranını ölçer ve şu şekilde ifade edilir:
AİO = Açık İşlerin Sayısı / (Mevcut Çalışanların Sayısı + Açık İşlerin Sayısı) * 100.

Grafik 33: Artvin Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları,%,2012

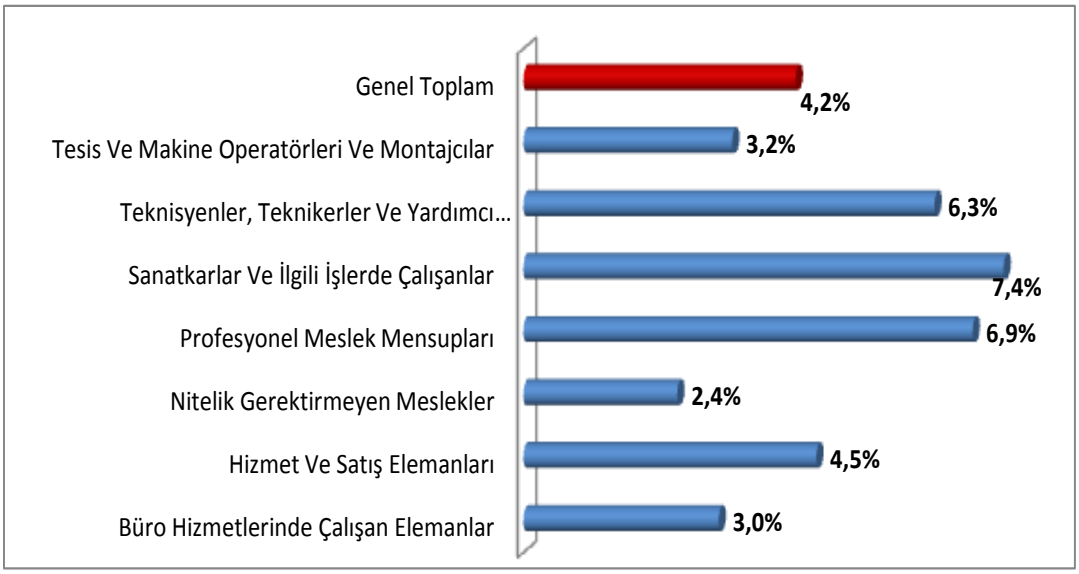

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre açık iş oranları incelendiğinde en yüksek açık iş oranı sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubundadır. Türkiye genelinde de ilk sırada aynı meslek grubu yer almaktadır. Nitelik gerektirmeyen mesleklerde açık iş oranın düşük olması dikkat çekmektedir.

Tablo 31: Artvin En fazla Açık İş Olan İlk On Mesleğin Toplam Açık İşler İçindeki Oranı ,%

Beden İşçisi (Genel)	6,4
Ağır Kamyon Şoförü	5,7
İş Makineleri Operatörü	4,9
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	4,2
Garson (Servis Elemanı)	3,8
Elektrik Teknikeri	3,4
Tır Şoförü	3
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	2,6
Kasiyer	2,3
Beden İşçisi (Temizlik)	2,3
Toplam	38,6

Kaynak: İPTA

Artvin ilinde 81 farklı meslekte açık iş tespit edilmiştir. Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu beden işçisi(genel)'dir. Açık işlerin %6,4'sini beden işçisi(gene) oluşturmaktadır. Beden işçisi(genel)'i %5,7 ile ağır kamyon şoförü takip etmektedir. En çok talep edilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alanlar arasında fark minimum düzeydedir ve %4,9 ile iş makinesi operatörü ,%4,2 ile mobilya imalatçısı/mobilyacı(ahşap), %3,8 ile garson(servis elemanı) ,%3,4 elektrik teknikeri, %3 ile tır şoförü , %2,6 ile inşaat elemanları kalıpçısı (elle), %2,3 ile kasiyer ve beden işçisi(genel)'dir. Açık iş sayısının en yüksek olduğu ilk on meslek toplam açık işlerin %38,6'sını oluşturmaktadır.

Grafik 34: Artvin Açık İşler İçin İstenen Eğitim Düzeyi,%,2012

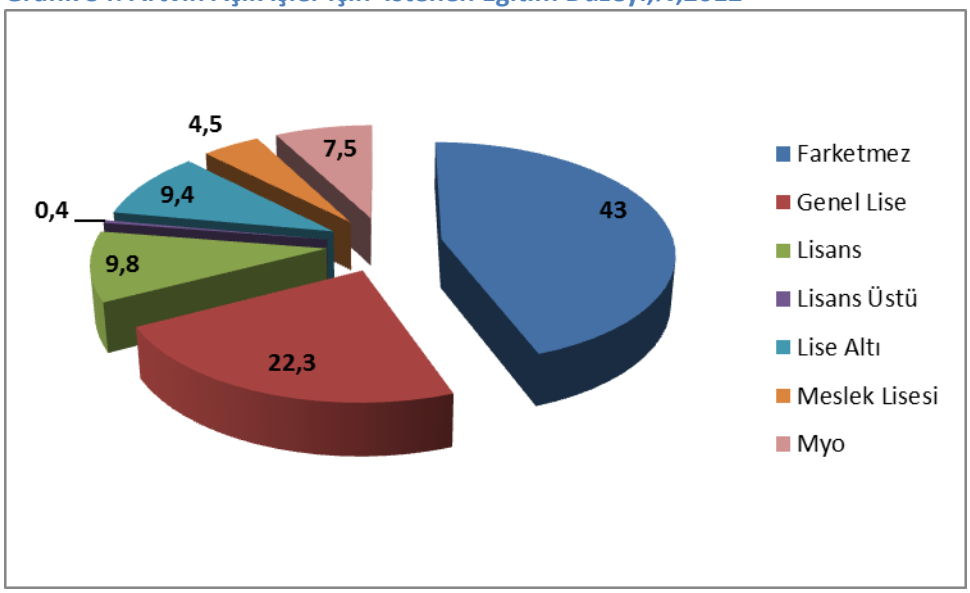

Kaynak: İPTA

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir. Bu durum kendini Türkiye sonucunda da göstermektedir. Türkiye sonucunda oran ilden daha düşük olmakla birlikte (%36) yine ilk sırada eğitim düzeyi farketmez sonucu yer almaktadır. İkinci sırada ilde %22,3 ile genel lise mezunu, Türkiye'de (%28) lise altı eğitim gelmektedir.

İlde tüm açık işlerde eğitim düzeyi için, farketmez, genel lise ve lisans eğitim olur diyenlerin oranı %75'dir. Lise altı %9,4, MYO %7,5 ve meslek lisesi eğitimli %4,5 oranında talep edilmektedir. Yüksek lisans eğitimli %0,4 talep edilirken çıraklık eğitim seviyesini talep eden hiç bir işyeri olmamıştır.

Grafik 35: Artvin Açık İşler için istenen beceri düzeyi,%,2012

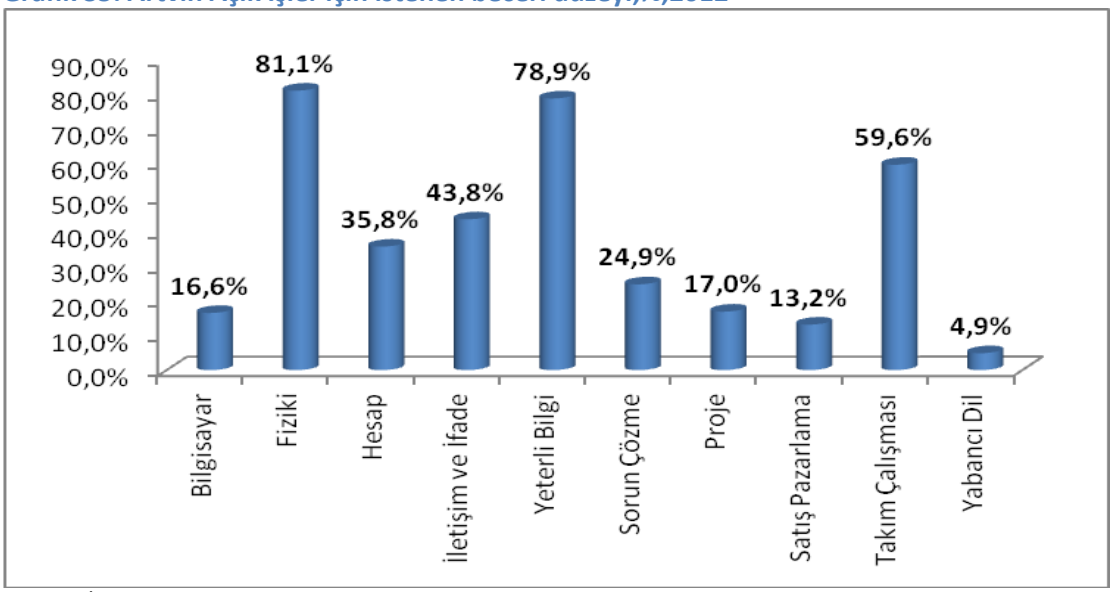

Kaynak: İPTA

İşverenlerin en çok talep edilen beceri fiziki güce sahip olmaktır. Bu beceriyi meslekte yeterli bilgiye ve takım çalışmasına uygunluk takip etmektedir. İstenen diğer beceri sıralaması; iletişim ve ifade, hesap, sorun çözme, proje bazlı çalışma, bilgisayar, satış pazarlama ve yabancı dil şeklindedir.

En çok talep edilen ilk on meslekte istenen becerilerde beden işçisi (genel) ve ağır kamyon şoförü mesleklerinde fiziki güç, iş makinesi operatörü mesleğinde meslekte yeterli bilgi, mobilya imalatçısı/mobilyacı(ahşap) ve garson(servis elemanı) mesleklerinde fiziki güç, elektrik teknikeri mesleğinde meslekte yeterli bilgi, tır şoförü ve inşaat elemanları kalıpçısı mesleklerinde fiziki güç, kasiyer mesleğinde iletişim ve ifade yeteneği, beden işçisi (temizlik)mesleğinde ise fiziki güç aranmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Artvin İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında 2012 yılı başından araştırmanın yapıldığı tarihe kadar işverenlerin bulmakta güçlük çektiği veya kolaylıkla temin edemediği meslekler de tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda Artvin ilinde 319 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Grafik 36: Artvin Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı,%,2012

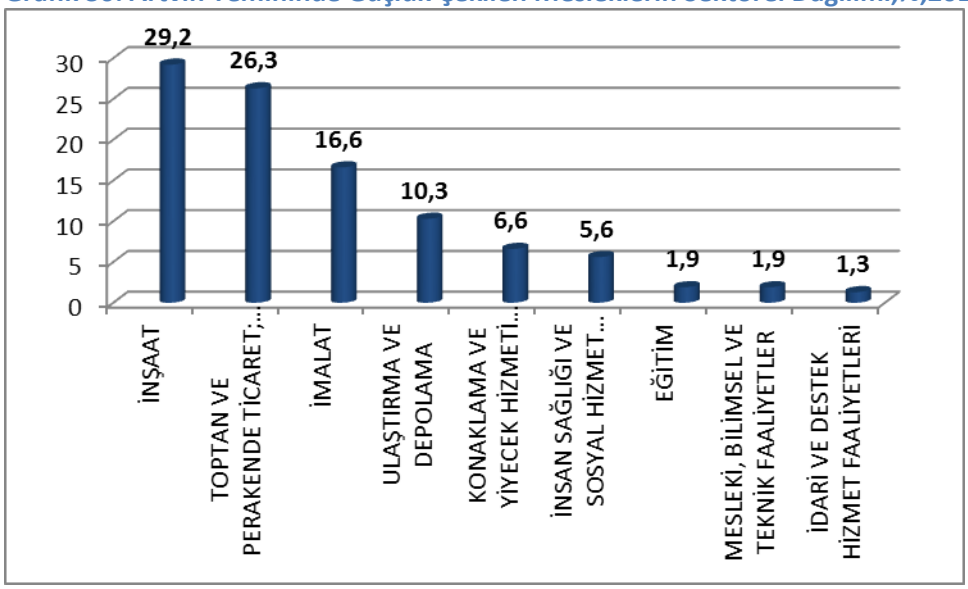

Kaynak:İPTA

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade etmektedir. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2012 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur. Ankete cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör inşaat sektörüdür. Aynı sektörde eleman bulmada Türkiye'den daha fazla zorluk çekmektedir(%7,4).

Grafik 37: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı, Türkiye, %,2012

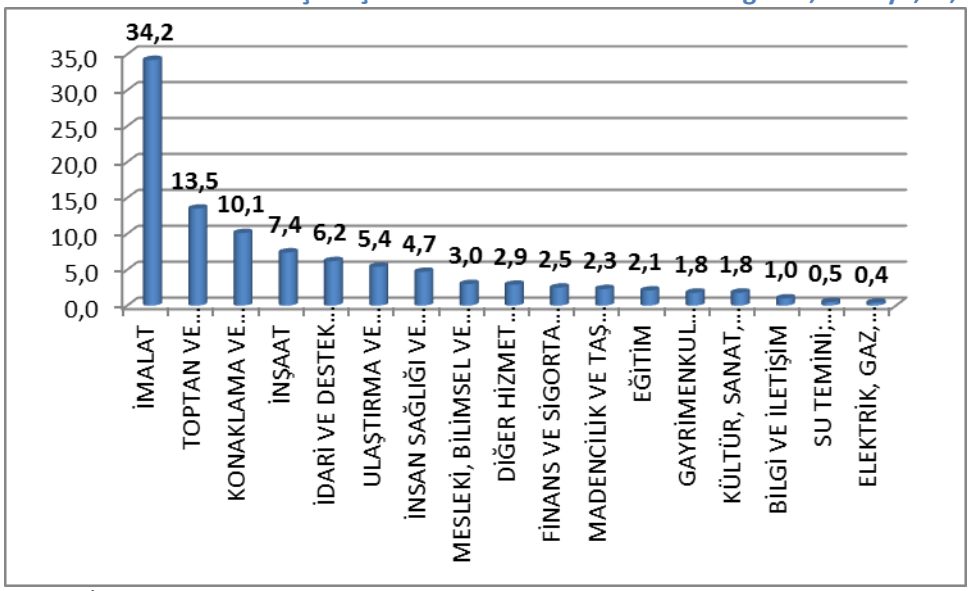

Kaynak: İPTA, 2012

Türkiye genelinde sıralama İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile konaklama ve yiyecek hizmetleri şeklindedir.

Grafik 38: Meslek gruplarına göre Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Dağılımı, Artvin, Türkiye, %,2012

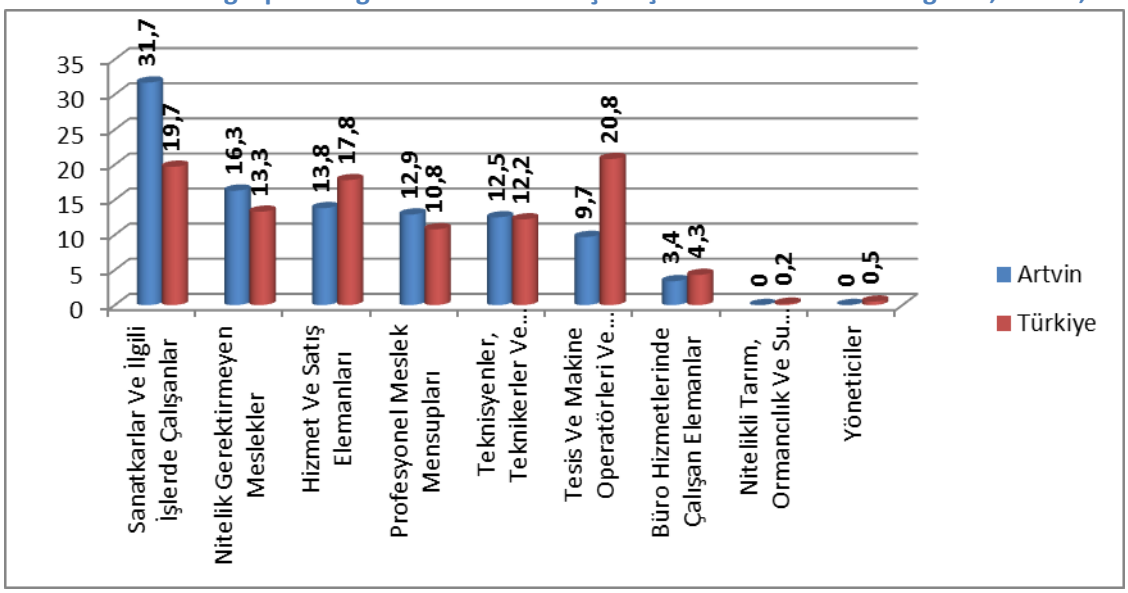

Kaynak: İPTA, 2012

İlde %31,7'lik oranla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu birinci sırada iken, Türkiye'de ikinci sırada yer almaktadır. İlde nitelik gerektirmeyen meslek grubunda çalışanlar (%16,3) ile ikinci sırada, hizmet ve satış elemanları %13,8 oranıyla üçüncü sıradadır. Türkiye'de birinci sırada (%20,8) tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır.

Tablo 32: Artvin Temininde güçlük çekilen meslekler,2012

Meslek	Toplam Temininde Güç Sayısı
İş Makineleri Operatörü	23
Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri	15
Betonarme Demircisi	15
Otopark Görevlisi	11
Harmancı (Çay) Elle	11
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	11
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	10
Garson (Servis Elemanı)	10
Seyahat Servis Elemanı (Host/hostes/otobüs-Tren)	8
Aşçı	7

Kaynak: İPTA

Temininde en zorluk çekilen ilk meslek İş makineleri operatörüdür. Toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %7,2'sini iş makineleri operatörleri oluşturmaktadır. Bu mesleği %4,7 ile diğer tahmil-tahliye ve

ilgili yük taşıma işçileri takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslekler sıralamasında ilk on meslekte yer alan diğerleri arasında ise fark minimum düzeydedir ve %4,7 ile Betonarme Demircisi, %3,4 ile Otopark Görevlisi, Harmancı (Çay) Elle, Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap), %3,1 ile Beton Ve Betonarme Kalıpçısı, Garson (Servis Elemanı), %2,5 ile Seyahat Servis Elemanı (Host/hostes/otobüs-Tren), %2,2 ile aşçıdır.

Diğer taraftan, eleman temininde güçlük çekilmesinin başlıca nedenlerinin; yüzde 63,01'i ilgili meslekte çalışacak eleman olmaması, yüzde 50,78'i yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmaması, yüzde 46,39'u ilgili meslekte yeterli beceriye/niteliğe sahip eleman olmaması, yüzde 26,65'i çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden ve yüzde 8,78'i de önerilen ücretin az bulunmasından dolayı olduğu belirtilmiştir[12]

2012 YILINDA İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

Araştırmanın uygulandığı tarihe kadar Artvin ili 10+özel yerel birim işyerlerinde alınan eleman sayısı çıkartılan eleman sayısından fazladır. İmalat, inşaat, diğer hizmet faaliyetleri ve eğitim sektörlerinde net istihdam azalışı vardır. Yani bu dört sektörde çıkışlar girişlerden fazladır.

Grafik 39: Artvin Sektörlere Göre NİDO,%,2012

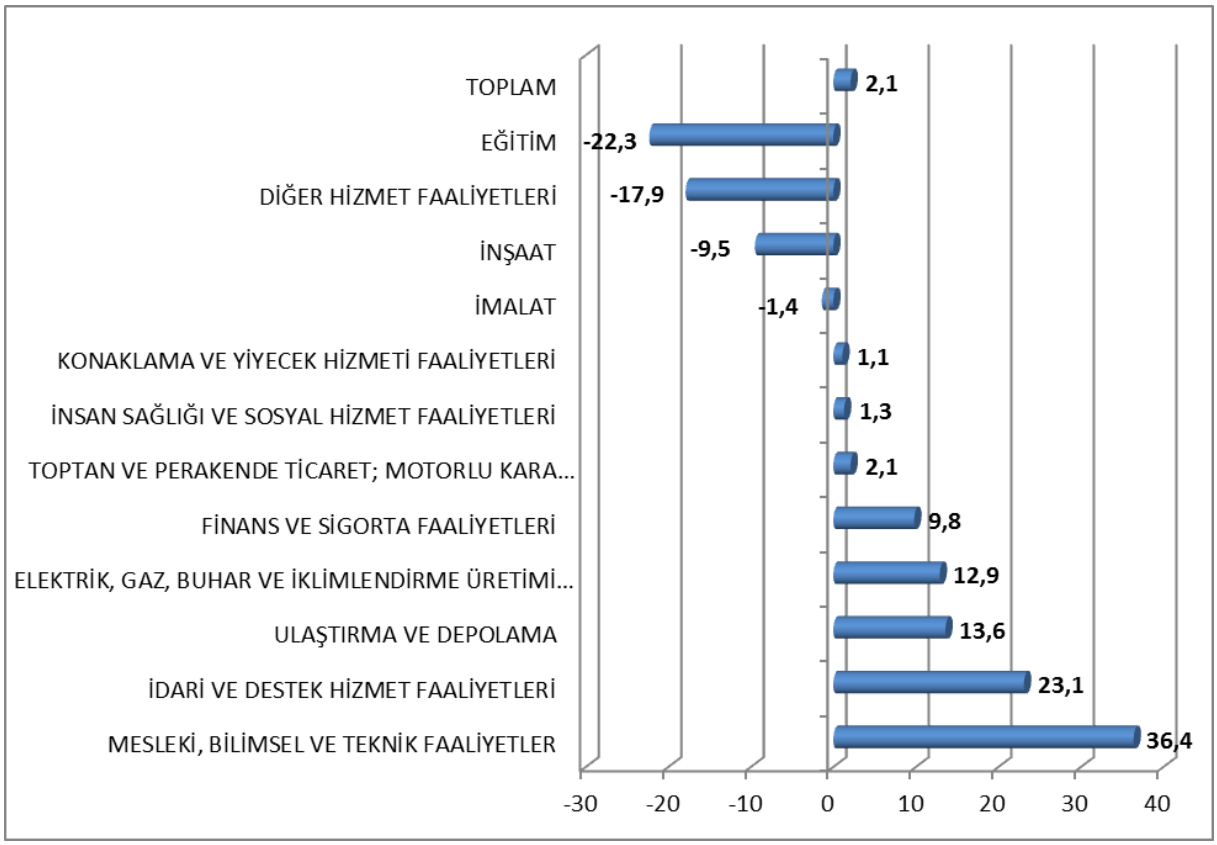

Kaynak:İPTA

Net istihdam değişiminde dikkat çeken iki sektör idari ve destek hizmetler ve ulaştırma depolama sektörleridir. Ulaştırma ve depolama sektöründeki işçi hareketleri mevsimsel değişimden kaynaklanmaktadır. En fazla çalışanı olan üçüncü sektör konumundaki toptan ve perakende ticaret sektöründeki istihdam değişimi bu iki sektörünün altında kalmıştır.

[12] İşverenler teminde güçlük nedeni olarak birden fazla neden belirtebildiklerinden dolayı toplamı yüzde 100 den fazla çıkmaktadır.

İlde net istihdam değişim oranı %2,1 ile %5,7 olan Türkiye net istihdam değişim oranının altındadır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Gelecek istihdam beklentisi kısa (altı aylık) ve orta (bir yıllık) dönemler itibariyle ölçülmek istenmiştir.

Tablo33:Artvin Kısa ve orta vadede net istihdam artışının sektörlere göre dağılım,%,2012

SEKTÖRLER	ARALIK 2012 BEKLENTİSİ	HAZİRAN 2013 BEKLENTİSİ
Bilgi ve İletişim	0	0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0	0
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtımı	-3	0
Eğitim	6	0
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	8
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	19	28
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	0
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	-6	0
Toptan ve Perakende Ticaret	37	50
Ulaştırma ve Depolama	-118	154
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	11	0
İmalat	-5	38
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	12	2
İnşaat	19	65
Toplam	-29	346

Kaynak: İPTA

Araştırmaya cevap veren işyerleri itibariyle gelecek altı aylık dönemde en yüksek istihdam artışı bekleyen işyerleri %37 oranıyla Toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Bu sektörü %19 ile İnşaat ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleri takip etmektedir. Kısa dönemde istihdam artışı bekleyen üçüncü sektör ise %12 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir.

Orta vadede yani 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle ilde en fazla istihdam artışı bekleyen sektör ulaştırma ve depolama sektörüdür. Toplam istihdam artışının %154'ü Ulaştırma ve depolama sektöründen kaynaklanmaktadır. Aralık ayında ikinci sırada net istihdam artışı beklenen inşaat sektöründe Haziran ayında da aynı sırada istihdam artışı beklenmektedir. Net istihdam artışının %65'i inşaat sektöründen kaynaklanmaktadır. Toptan ve perakende ticaret toplam artıştan %50'lik pay almaktadır. 30 Haziran itibariyle net istihdam azalışı bekleyen hiç bir sektör yoktur.

Tablo 34: Artvin 2012 Yılı Aralık Ayı ve 2013 Yılı Haziran Ayı İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranı (%)

SEKTÖRLER	ARALIK 2012 BEKLENTİSİ	HAZİRAN 2013 BEKLENTİSİ
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-9,68	0,00
Eğitim	4,32	0,00
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,00	4,62
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7,14	10,53
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-18,18	0,00
Toptan ve perakende ticaret	3,39	4,59
Ulaştırma ve depolama	-15,30	19,97

İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1,50	0,00
İmalat	-0,45	3,43
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15,79	2,63
İnşaat	1,18	4,04
Genel Toplam:	-0,48	5,72

Kaynak: İPTA

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2012 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla net istihdam artışı beklentisi yüzde -0,48 iken, bu beklenti 2013 yılı Haziran ayında yüzde 6,2 oranında artış göstererek yüzde 5,72'ye yükselmektedir. Türkiye'de de aynı eğilim kendini göstermekte ve net istihdam beklenti oranı kısa vadede % 1,9 iken, orta vadede artarak 3,7'ye yükselmektedir.

2012 Yılı sonu itibariyle sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, en yüksek istihdam artışı beklenen üç sektörün; yüzde 15,79 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, yüzde 7,14 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve yüzde 4,32 Eğitim sektörü olduğu görülecektir.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 Meslek

EN FAZLA İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN 20 MESLEK	
31 ARALIK 2012	**30 HAZİRAN 2013**
Ağır Kamyon Şoförü	Beden İşçisi (Genel)
Betonarme Demircisi	Ateşçi (Dinamitçi)
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	Beden İşçisi (İnşaat)
Tır-Çekici Şoförü	Şoför-Yük Taşıma
Beden İşçisi (Temizlik)	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)
Aşçı	Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Tır-Çekici Şoförü
Elektrik Teknikeri	Otobüs Kaptanı (Şoförü)
İş Makineleri Operatörü	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
Garson (Servis Elemanı)	Kalıpçı-Pres
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Muhasebeci	Garson (Servis Elemanı)
Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	Sıvacı
Elektrik Mühendisi	Seyahat Servis Elemanı (Host/hostes/otobüs-Tren)
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Bankacılık Meslek Elemanı
Fizyoterapist	Aşçı
Psikolog (Özel Eğitim Okulları)	Betonarmeci
Mobilya Montaj İşçisi	Harmancı (Çay) Elle
Buldozer (Dozer) Operatörü	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
Zemin Kaplamacısı (Tezyinat Karoları)	Aşçı Yardımcısı

Kaynak: İPTA

2012 Yılı Aralık ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisi olan ilk beş meslek şu şekilde sıralanmaktadır: Ağır Kamyon Şoförü, Betonarme Demircisi, Mobilya imalatçısı/Mobilyacı(Ahşap), Tır Şoförü, Beden İşçisi(Temizlik). Aynı dönem itibariyle net istihdam azalışı beklenen meslekler ise (Tablo: 36): Beden İşçisi (Genel), Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri, Beden İşçisi (İnşaat), Kalıpçı-pres, Otobüs Kaptanı (Şoförü) şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 36: En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen 20 Meslek

EN FAZLA İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN 20 MESLEK	
31 ARALIK 2012	**30 HAZİRAN 2013**
Beden İşçisi (Genel)	İş Makineleri Operatörü
Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri	Mobilya Montaj İşçisi
Beden İşçisi (İnşaat)	İnşaat Mühendisi
Kalıpçı-Pres	Jeoloji Mühendisi
Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Beton Santral Operatörü
Sıvacı	
Harmancı (Çay) Elle	
Orman İşçisi	
Kamyonet Şoförü	
Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	
Orman Mühendisi	
Tel Çekme İşçisi (Makine İle)	
Boyacı-Bina	
Satış Danışmanı	
Hamurkar	
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	
İnşaat Malzemeleri Satış Elemanı	
Camcı(Bina)	
Alüminyum Doğramacı	

Kaynak: İPTA

2013 yılının Haziran ayı sonu itibariyle sektörler içerisinde istihdam değişiminin oransal olarak değerlendirilmesinde, en yüksek istihdam artışı beklenen üç sektörün (tablo 34); yüzde 19,97 ile Ulaştırma ve Depolama, yüzde 10,53 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve yüzde 4,62 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü olduğu görülmektedir.

Beden İşçisi (Genel), Dinamitçi, Beden İşçisi (İnşaat), Şoför-Yük Taşıma, Mobilya İmalatçısı-Mobilyacı (Ahşap) meslekleri 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisinin olduğu ilk beş meslektir (Tablo:35). Buna karşın; İş Makineleri Operatörü, Mobilya Montaj İşçisi, İnşaat Mühendisi, Jeoloji Mühendisi, Beton Santral Operatörü meslekleri ise 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam azalışı beklentisinin olduğu ilk beş meslektir.

SONUÇ

Artvin İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun amacı İşgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları raporun veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Gümüşhane illerini kapsayan TR90 bölgesine aittir. Arza yönelik ikinci kısıtlama ise bu verilerin önemli bölümünün 2011 yılına ait olması, bir kısmının ise daha eski tarihlere dayanmasıdır.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. Sadece 10 ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-9 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır.. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

TR90 bölgesinde iktisadi faaliyet ve istihdam (%53,6) tarım sektöründe yoğunlaşmakta, fakat en fazla Gayri Safi Katma Değer hizmetler sektöründe üretilmektedir. TR90 bölgesinde istihdam ve işgücüne katılım Türkiye'den yüksek, ancak kişi başı Gayri Safi Katma Değer Türkiye genelinden %24 daha azdır. Bu durum tarım sektörünün ağırlığından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla tarımdan ayrılan kesimin kente geldiğinde iş olanağı bulabilmesi için sunulacak işgücü yetiştirme faaliyetlerinden yararlanması gerekmektedir.

İlin aldığı kamu yatırımlarındaki yüksek pay 2012 yılında Türkiye sıralamasında 3.sıradadır. En yüksek kamu yatırımı "enerji" alanındadır. Yapımı devam eden barajlar ilde sektör olarak inşaat sektörünün 2.nci sırada yer almasına neden olmuştur. Bu sektörde çalışan işçi sayısının fazlalığı ilde 1.sırada yer almaktadır. İlde temininde güçlük çekilen mesleklerin içinde "iş makineleri operatörü" yer alması dikkat çekicidir. İnşaat sektörüne yararlı olacak bu meslekte eleman yetiştirilmesine önem verilmelidir.

Artvin'de çalışma yaşı kapsamındaki nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %66,9'dur; bu da %67,3 olan Türkiye ortalamasına yakındır. Buna ek olarak Artvin ilinde çalışma yaşı kapsamındaki kadın nüfus, erkek nüfustan daha az eğitimlidir. TR90 bölgesinde özellikle kadınlar işgücü piyasası dışındadır (%56,1). Bu oran erkekler için %28,7, toplamda da %42,6 oranındadır. Ayrıca işsizlik oranlarına bakıldığında, TR90 bölgesinde işsizliğin %6,4 oranıyla Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülse de, işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun hem kadınlar, hem erkekler için %23,8 ile 20-24 yaş grubu olduğu, ve bunu 15-19 ve 25-34 yaş gruplarının izlediği gözlenmektedir. TR90 bölgesinde eğitim yükseldikçe işgücüne katılım da yükselmektedir. Bu veriler kadınların ve gençlerin işgücüne katılım oranının ve istihdam olanaklarının artması, işsizlik oranlarının ise azalması için kadınlara ve gençlere önem verilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin öncelikli hedef kitlesi kadınlar ve gençler başta olmak üzere işsizler, diğer bir hedef kitlesi ise işgücü dışında kalan nüfus olmalıdır.

İşgücü arzının eğitim durumu açısından bir diğer önemli tespit, son yıllar için bakıldığında ilköğretimden mezun olan öğrenci sayısı ile izleyen dönemde genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik

ortaöğretime kayıt olan öğrenci sayısı arasında 182 öğrencilik bir fark olduğudur. İlköğretim mezunlarının %7,06'sına karşılık gelen bu kesimin kısmi oranlarda örgün öğretime devam etmediği, açık öğretim kapsamına geçtiği ya da göç yoluyla ilden ayrıldığı düşünülebilir. Bu durumda ilköğretimden sonra öğrenim hayatına son veren kesimin de işgücüne katılabilmesi ve istihdam olanaklarından yararlanabilmesi için verilecek işgücü yetiştirme eğitimlerinden faydalanması gerekmektedir. İşgücünün eğitim durumu anlamında bir diğer nokta ise Artvin ilinde yeni öğrenci kayıtlarının genel ortaöğretim lehine artışta olduğudur. Bu durum talep açısından daha fazla meslekli işgücü yetişmemesi anlamına gelmektedir. Bunu için ildeki düzenlenecek meslek edindirme kurslarının ara eleman yetiştirecek mesleklerde yapılması gereklidir.

Arz ve talep eşleştirmeleri düşünüldüğünde, 2012 yılı itibariyle Artvin ilinde açık işlere başvuru yapan 6.114 kişi 15-34 yaş aralığında yer almaktadır. Bu yaş grubu kayıtlı işsizlerin %60'ını göstermektedir. Bu gruptan işe yerleştirilmiş olanların sayısı ise başvuranların %37,6'sına karşılık gelen 2.298 kişidir. Ayrıca TR90 bölgesi genelinde işsizliğin en yüksek olduğu yaş grubunun da 15-34 yaş grubu olduğu ve işe başvuruların %52,8'inin lise altı eğitimliler tarafından yapıldığı gözlenmektedir. Bu veriler ışığında Artvin ili özelinde bu yaş grubu işgücünün eğitilme ihtiyacı olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle de 15-19 yaş ve 30 yaş üstü işgücünde yaşanan istihdam zorluğu, bu yaş grubunun eğitimi için özel önlemlerin alınmasını gerektirmektedir.

Yine arz ve talep eşleştirmeleri anlamında, yapılan eşleştirmeler sonucunda gönderilen kişilerin işveren tarafından kabul edilmemesi durumunda kabul edilmeme sebeplerinin neler olduğu bilinememektedir. İleride daha iyi işe yerleştirmeler yapılabilmesini sağlamak açısından işverenlerin gönderilen kişileri kabul etmeme sebeplerinin araştırılmasında yarar vardır.

İşgücü talebi açısından bakıldığında Artvin ili özelinde toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörlerinin hem işyeri sayısı, hem çalışan dağılımı, hem açık iş, hem işe giriş-çıkışlar, hem de gelecekte istihdam artışı anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelmesi olumlu sonuçlar yaratabilir.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden birisi olan açık iş oranı toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Açık iş oranı yüksek olan sektörlerin ağırlıklı sektörlere ek olarak büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek yanlış olmayacaktır. Mevcut büyüme potansiyeline bakıldığında elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektöründeki açık iş talebinin fazla olması sektörel büyüme yerine mevcut işçi hareketlerinden kaynaklanmaktadır. Kısa ve orta vadede mevsimsel hareketler arındırıldığı zaman konaklama ve yiyecek içecek hizmeti faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektöründe net istihdam artışı görülmektedir. Bu sektörlere yönelik eleman yetiştirilmesine ağırlık verilmelidir.

Meslek olarak açık işlere bakıldığında ise Artvin ilinde işgücü talebinin sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar (62 kişi); tesis ve makine operatörleri ve montajcılar (41); hizmet ve satış elemanları (38) ve teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları (38) meslek gruplarında yoğunlaştığı görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek işgücü yetiştirme faaliyetlerinin bu mesleklere hitap etmesi gerektiği düşünülmektedir.

Son olarak ise dikkat edilmesi gereken önemli bir unsur, araştırma kapsamında Artvin ili işgücü piyasasına meslek grupları açısından bakıldığında en fazla çalışan sayısının hem kadınlar, hem de erkekler için nitelik gerektirmeyen işlerde yoğunlaştığıdır. Bu kategori meslek olarak açık işlere bakıldığında da 39 kişilik açık işle üçüncü sırada gelmektedir. Ayrıca temininde güçlük çekilen mesleklerde de iş makinesi operatörü, Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri, Betonarme Demircisi kategorileri gibi zor çalışma koşullarıyla bilinen meslekler öne çıkmaktadır. Bu durumda Artvin ilinde işgücü talebi açısından, aslında eğitim aranmayan mesleklerin veya işgücünün düşük düzey eğitimli olmasının işverenler için yeterli olacağı sonucuna varılabilir. Ancak bu araştırma ve analiz çerçevesinde ücret ve çalışma koşulları gibi işgücü piyasası bileşenleri

değerlendirilmeye alınmadığı için, bu tespitin işgücü arz ve talebi arasında var olan dengesizlikleri gidermekte işlevsel olacağı düşünülmemektedir.

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Artvin'de istihdamı artırmak üzere aşağıdaki öneriler değerlendirilmelidir:

- İŞKUR'un işsiz kayıtlarında sayısal olarak işgücü piyasasında mevcut talebin çok üstünde olan işsizlere yönelik, onları istihdama dahil edecek şekilde kurslar düzenlenmelidir.
- İşverenlerin nitelik gerektiren mesleklerde eleman talebine karşılık, sistemde kayıtlı iş arayanlara niteliklerini geliştirmek üzere eğitimler vererek, bu kayıtlı işgücünü işverene sunmak üzere işyeri ziyaretleri fazlalaştırılabilir.
- TR90 bölgesinde tarım sektörünün ağırlığından ötürü bu sektörde meydana gelecek olası daralma tarımdan ayrılan kesimin kente göç etmesine neden olabilir. Bu nedenle, tarım sektöründen ayrılan kişiler ve özellikle kadınlar göz önüne alınarak bu bireylerin istihdamını sağlayacak eğitim faaliyetleri düzenlenmesi de gerekmektedir.
- İşgücü piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdama katılım oranlarını yükseltmek amacıyla hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.
- Dezavantajlı grubun işgücüne katılımını ve istihdamını artırmak için kontenjanları dolduramayan işverenler ile işbirliği yapılarak uygun mesleki eğitim programları hazırlanmalıdır.
- Mesleki eğitim programları çerçevesinde, örgün öğretimden ayrılan genç nüfusu ve açık iş taleplerini birlikte değerlendirerek, işgücü piyasasına dahil edecek şekilde eğitim başlıkları belirlenmelidir.
- Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla aktif işgücü piyasası politikaları kapsamında gerektiği takdirde mesleki eğitim kurslarına katılımı artıracak teşvik politikaları uygulanmalıdır.
- Özellikle konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe beklenen istihdam artışına yönelik bu sektörde faaliyet gösteren işyerleri ile yakın ilişki kurularak oluşması beklenen eleman ihtiyacını gidermek üzere eğitimler ve araştırmalar yapılmalıdır.

Artvin'deki işgücü talebini kurum vasıtasıyla karşılayabilmek için Artvin Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü:

- Düzenli periyodlarla işe yerleştirmelere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikleri kamuoyuna duyurmalı
- Kurum veri tabanında yüksek nitelikli iş arayanların oranını arttırmalı
- İşyeri ziyaretlerine ağırlık verilmeli

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri
İŞKUR, İstatistik Yıllıkları
TOBB, istatistikleri
MEB istatistikleri
DPT, 2007: 30

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

….. İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI
(İŞYERİ BİLGİ FORMU)
Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.
Bilgi verme ve gizlilik
Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun Madde 21-Gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.”
Kapsam
Bu araştırma, İlinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm İşyerlerini kapsamaktadır. İlgi formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan İşyerlerinde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.
Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.
Örnek No:
İşyerinin Yasal Ünvanı :
İşyerinin Tabela Ünvanı:
…..
ADRES BİLGİLERİ
…..
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin Bilgileri
…..
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI
…..

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

1: İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz(*)

01	Madencilik ve Taş ocakçılığı
02	İmalat
03	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05	İnşaat
06	Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07	Ulaştırma ve depolama
08	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09	Bilgi ve iletişim
10	Finans ve sigorta faaliyetleri
11	Gayrimenkul faaliyetleri
12	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14	Eğitim
15	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17	Diğer hizmet faaliyetleri

(*) Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.

2: İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile — Aynı / Değişmiş

3: İşyeri mevsimlik çalışıyor mu? — Evet → Soru 4'e geçiniz. / Hayır → Soru 4'e geçiniz.

Sayfa 1

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S4: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü,	Erkek	Kadın	Toplam

Bölüm III - AÇIK İŞLER

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz ☐ → Soru 6.1'e geçiniz.

01	02	03	04	05	06
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5.Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Meslege ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda hemangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet Siteleri 5. Özel İstihdam Büroları 1 2 3 4 5
	☐☐	☐		☐	

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?

S6.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman alımı yapılmadı. ☐ → Soru 7'e geçiniz.

01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumunu mesleklere göre belirtiniz?

S7.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman çıkma/çıkarılma durumu olmadı. ☐ → Soru 8'e geçiniz.

01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM V. 31 ARALIK 2012 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.8: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet →	8.3'e geçiniz
S.8.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
S.8.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	9.soruya geçiniz
S8.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle ARTIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

01	02	03
S.9: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	9.3'e geçiniz
S.9.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.10: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet →	10.3'e geçiniz
S.10.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	11.soruya geçiniz
S.10.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	11.soruya geçiniz
S10.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **ARTIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.11: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	11.3'e geçiniz
S.11.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	12.soruya geçiniz
S.11.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	12.soruya geçiniz
S11.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **AZALIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VII. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S12.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S12.2: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Anket Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temimininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
01	02	03	04				
	|_|_|	|_|					

Ek 2- Araştırma Yöntemi

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 66 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Artvin ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.
Coğrafi kapsam: İlçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm ildir.
Birim: İldeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.
Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.
Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	*Madencilik ve Taş ocakçılığı*
C	*İmalat*
D	*Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı*
E	*Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri*
F	*İnşaat*
G	*Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı*
H	*Ulaştırma ve Depolama*
I	*Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri*
J	*Bilgi ve İletişim*
K	*Finans ve Sigorta Faaliyetleri*
L	*Gayrimenkul Faaliyetleri*
M	*Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler*
N	*İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri*
P	*Eğitim*
Q	*İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri*
R	*Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor*
S	*Diğer Hizmet Faaliyetleri*

Kapsanmayan sektörler

A	*Tarım, Ormancılık, Balıkçılık*
O	*Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik*
T	*Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri*
U	*Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri*

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül-31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.
R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım Toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
Örneklem Toplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri	**65.723**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 10-Eylül-31 Ekim tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2011 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri

M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıt dışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıt dışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıt dışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine

ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü arzı (istihdam+işsiz)}}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle

karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 4 Ek Tablolar

İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI (SEGE-2011)					
İL KODU	*İLLER*	*SEGE 2011 Sırası*	*İL KODU*	*İLLER*	*SEGE 2011 Sırası*
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34	TRB21	Van	75

TR423	Düzce	35
TR714	Nevşehir	36
TR834	Amasya	37
TR333	Kütahya	38
TRB12	Elazığ	39
TR715	Kırşehir	40
TR711	Kırıkkale	41
TRB23	Bitlis	76
TRC34	Siirt	77
TRC33	Şırnak	78
TRA21	Ağrı	79
TRB24	Hakkari	80
TRB22	Muş	81

Tablo1:Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri*

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak:TÜİK *(2 Ekim 2011 itibariyle)